

Diplomová práce

Budějovická

Kryštof Vicherek

FA ČVUT 2020

ateliér Novotný – Koňata – Zmek

Děkuji všem, kteří mi pomáhali a podporovali při vypracování diplomové práce, vedoucím – Tomášovi Novotnému, Jakubovi Koňatovi a Tomášovi Zmekovi, školním i externím konzultantům, kamarádům a především Adélce.

Tato diplomová práce je věnována pražské lokalitě Budějovická. Publikace je složena ze dvou částí – analytické a návrhu projektu. Práce plynule přechází z velkého měřítka k drobnějšímu. Zvažuje aspekty přírodní, městské i lidské. Začíná v historii a končí v budoucnosti. Ať už v budoucnosti plánované nebo nejisté, blízké či daleké. Budoucnosti, kterou pro danou lokalitu navrhuji.

Toto téma jsem si vybral, protože zde poslední dva roky svého života bydlím a dennodenně se setkávám se zdejším okolím. Procházím jím a snažím se ho pochopit. Je komplikované. K výběru zadání přispěla i jeho mediální “popularita“. V posledních měsících se o Budějovické dalo často dočíst v různých médiích, zejména díky špatnému stavu konstrukcí místního podchodu.

Obsah

Analytická část

<i>Obecné informace</i>	10
<i>Historie území</i>	18
<i>Struktura a vztahy v území</i>	30
<i>Obyvatelstvo</i>	40
<i>Vybavenost</i>	44
<i>Budějovické náměstí</i>	50
<i>Plánovací stan</i>	54
<i>Komunitní a kulturní centra v Praze</i>	72
<i>Reference</i>	74
<i>Osobní pohled</i>	80
<i>Zadání</i>	82

Návrhová část

<i>Úvod</i>	86
<i>Změny v území</i>	88
<i>Veřejný prostor</i>	90
<i>Kulturní centrum</i>	92
<i>Galerie</i>	96
<i>Výkresy</i>	98

Prohlášení autora	118
--------------------------	-----

Zdroje	120
---------------	-----

Zpracoval

Kryštof Vicherek

Téma

Budějovická

Vedoucí práce

Tomáš Novotný, Jakub Koňata, Tomáš Zmek

Škola

Fakulta architektury

České Vysoké Učení Technické

Datum

2019

Obálka

stíny Budějovické

měřítko 1:1000

sever |

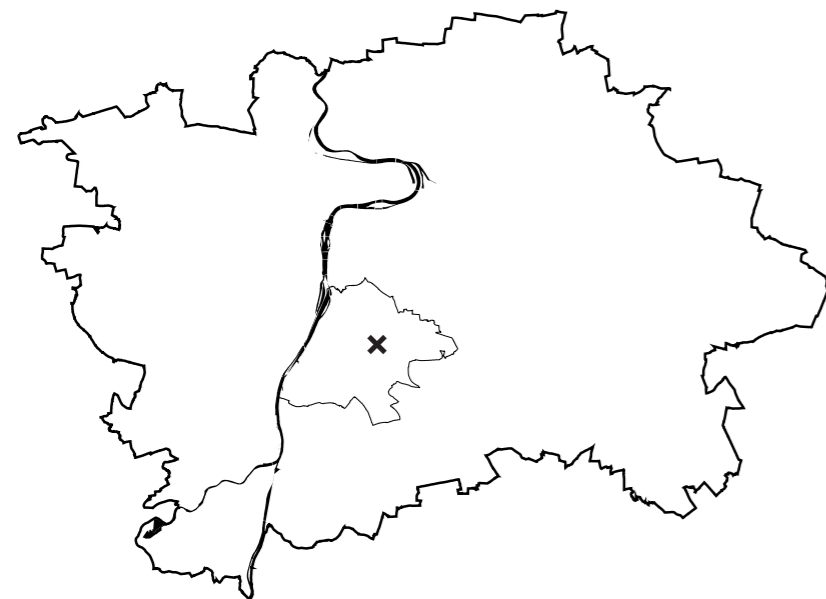
barva r.g.b — 0.0.0

Analytická část

Lokalita Budějovická se nachází v Praze jižně od centra města na pravém břehu řeky Vltavy. Spadá pod městskou část Praha 4 a je na rozhraní čtvrtí Michle a Krč. Leží na Pankrácké pláni ve výšce 270 m.n.m. Je tak nejvyšším bodem v okolí.

Rozvoj Budějovické nastal především ve 20. století s rozrůstáním Prahy. Lokalitu významně ovlivnilo vybudování magistrály a metra v 70. letech. Výstavba metra a přilehlých kancelářských budov s obchodním domem DBK výrazně proměnila a charakterizovala zdejší veřejný prostor.

Budějovická je primárně residenční a administrativní oblast. V docházkové vzdálenosti se nachází několik sídlišť z 30. a 60.let. Jižně se rozprostírá vilová čtvrť Horní Krč. V centrální části, v přímé návaznosti na stanici metra a zdejší podchod, jsou kancelářské prostory vlastněné převážně Českou spořitelnou. Druhým administrativním centrem je areál zvaný Brumlovka. Nachází se na druhé straně magistrály, východně od Budějovické jednu stanicí autobusem.

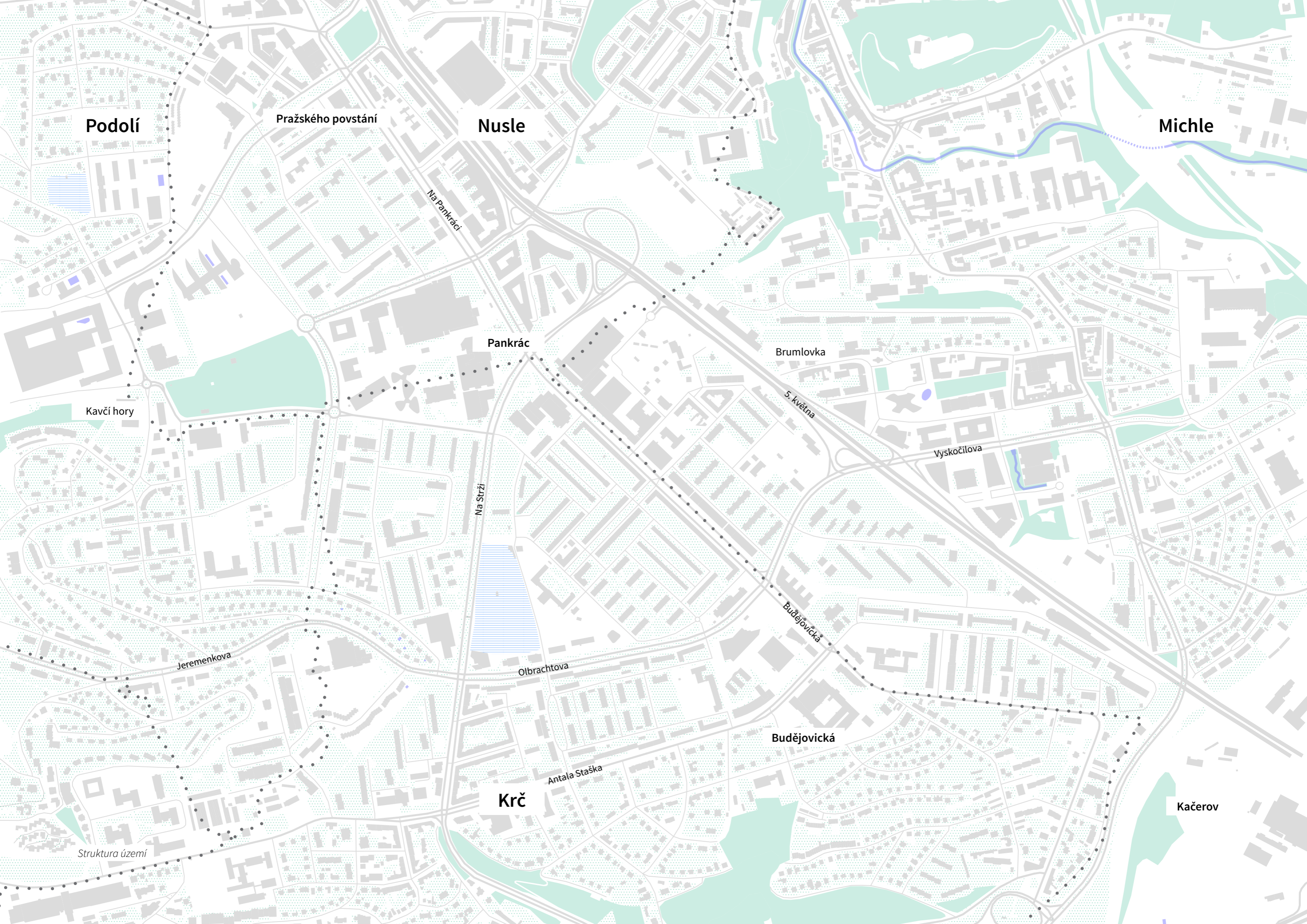
Vztah Budějovická — Praha

Centrální část Budějovické je definována přibližně ulicemi Budějovická, Antala Staška, Poláčkova a Olbrachtova. Ohraničený prostor je protnut od jihovýchodu k severozápadu obchodní pasáží zapuštěnou pod okolní terén. V prostoru se nachází Dům Bytové Kultury (DBK), tři objekty České spořitelny a jedna administrativní budova zvaná Budějovická alej. Na jednom konci pasáže je Reiffeisenbank a na druhé straně poliklinika s městským úřadem Prahy 4. Veřejný prostor se rozprostírá kolem soliterních budov v několika úrovních. Nejnižší je vestibul stanice metra. O jedno podlaží výše je obchodní pasáž, ohraničená prvním podzemním podlažím okolních budov. Na úrovni terénu se rozprostírá lidově nazývané Budějovické náměstí. V jihovýchodní části u budovy DBK je díky přirozené elevaci okolního terénu veřejné prostranství vyzdviženo o další nadzemní podlaží. Pod ním se nacházejí garáže přiléhajících budov DBK a České spořitelny.

Podolí

Pražského povstání

Nusle

Michle

Na Pankráci

Kavčí hory

Pankrác

Brumlovka

5. května

Vyskočilova

Jeremenkova

Na Strži

Olbrachtova

Budějovická

Budějovická

Antala Staška

Krč

Kačerov

Struktura území

Historie území

Kdybychom chtěli najít první zmínku o Budějovické, jak tomu bývá zvykem u vývoje měst, nebudou to dávné letopočty. Vývoj zdejší oblasti nastává především v minulém století.

Dávnější historie nám však dává širší souvislosti tohoto rozvoje. Budějovická se nacházela poblíž vesnic Michle (dříve Míhle) a Horní Krč zmiňovaných již kolem 1185 a 1222. Územím prochází hlavní spojnice z Prahy směrem do jižních Čech, především do Tábora a posléze do Českých Budějovic. To dává pravděpodobně za vznik dnešnímu názvu této oblasti Budějovická. Tato dřívější obchodní trasa dnes odpovídá stejnojmenné ulici. Na této stezce (v místech křižovatky ulic Budějovická a Hanusova) se od 2. poloviny 18. století nachází zájezdní hostinec Grüner Fuchs (Zelená liška), dle kterého nese název sídliště přes ulici.

Ke konci 19. století kupuje zájezdní hostinec firma Saxl a začíná zde vyrábět obuv. Výrobní areál kupuje roku 1922 podnikatel František Janeček, rozšiřuje ho a zakládá zde zbrojovku s názvem - Zbrojovka ing. F. Janeček. Vyrábějí se zde hlavně kulometry a ruční granáty. Později je zbrojovka předělána na výrobu motocyklů nesoucí název JAWA (JANEček koupil licenci na výrobu motocyklů WANDerer). Průmyslový podnik tehdy sahá od dnešní ulice Hanusova až po ulici Na Strži.

Ve stejném roce, kdy zakládá svou činnost firma Saxl, se k Velké Praze připojují i čtvrti Michle, Krč a Nusle. Hned roku 1930 je zde zahájen provoz tratě Pankrácká vozovna – Kačerov (vedeno ulicemi 5.května – Hvězdova – Budějovická – Jihlavská). V roce 1938 se trať rozšiřuje a z křižovatky ulic Budějovická a Olbrachtova vede trať na Ryšánku.

S vývojem tramvajových tratí a rozvojem místního průmyslu se zde, uprostřed polí, v 30. letech staví jedno z prvních pražských sídlišť. Funkcionalistické sídliště Zelená liška bylo určeno k výstavbě sociálních bytů a je postaveno na základě architektonické soutěže architektem Antonínem Černým.

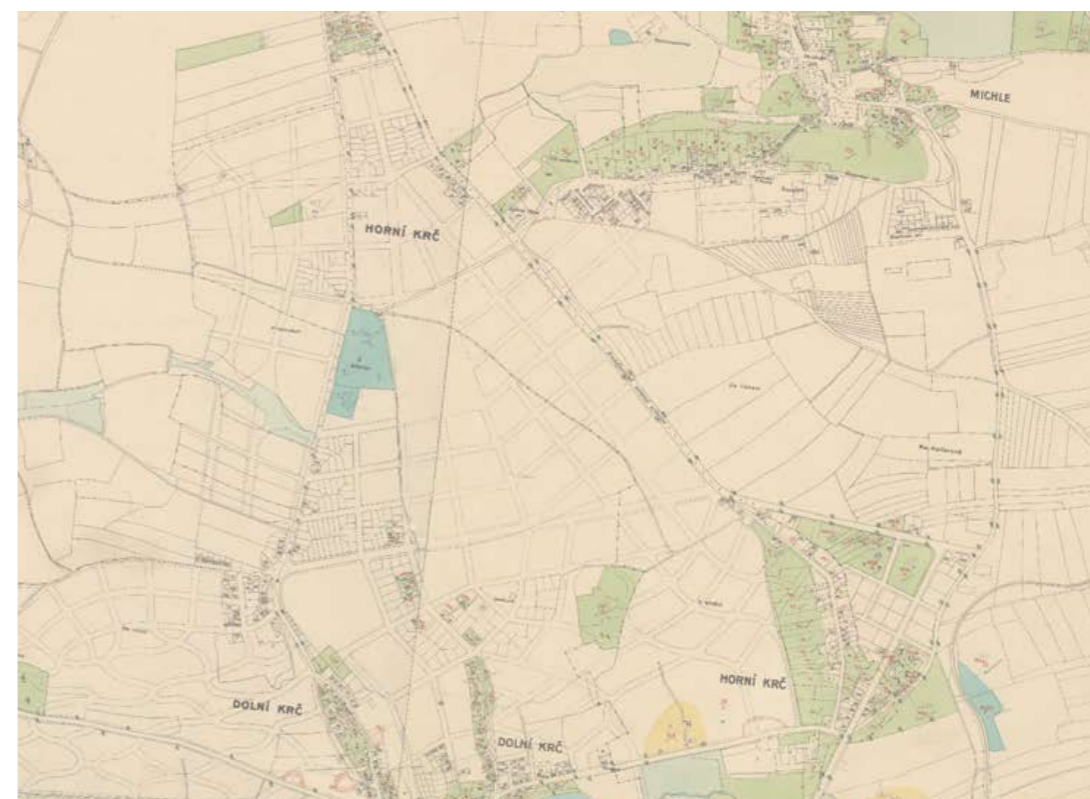
Při nárůstu urbanizace měst v 50. a 60. letech se v okolí Budějovické a Pankráce vystavují další sídliště. Nejdříve sídliště Herálecká a Antala Staška, poté sídliště Pankrác I., II., III., sídliště Michelská a Horní Krč.

S rostoucím počtem obyvatel a rozvojem individuální dopravy se v 70. letech staví severojižní spojka a metro C. V důsledku výstavby magistrály je v roce 1970 přeložena tramvajová trať z ulice 5. května do ulic Na Veselí a Na Pankráci a zkrácena na Budějovickou. V roce 1974 je pak tramvajová trať se spuštěním metra definitivně zrušena.

Při stavbě stanice metra Budějovická na počátku 70. let vzniká stavební jáma, která je postupně zastavěna budovami přiléhajícími k trase metra. Zastavovací plán je navržen architektkou Věrou Machoninovou. Plánu vévodí obchodní pasáž zapuštěná pod okolní terén a kopírující půdorysnou stopu trasy metra. Součástí návrhu Věry Machoninové je

Mapa stabilního katastru 1842 - Zájezdní hostinec Grüner Fuchs (Zelená liška)

Orientační plán královského hlavního města Prahy a obcí sousedních 1909

Dům Bytové Kultury (DBK), hotel, lázně, Cestovní Kancelář Mládeže s kinosálem a administrativní centrum Škoda. Tyto budovy se však, kromě DBK, nikdy nezrealizovaly a na jejich místech byly vystavěny, v obdobném hmotovém provedení, jiné administrativní stavby. DBK, později též přezdívané ollok kvůli grafickému ztvárnění loga, se staví v 70. letech společně s metrem. Kvůli architektonickým kvalitám a jedinečnosti objektu je DBK společně s podchodem památkově chráněno. V 80. letech se vedle začíná stavět hotel pro ozdravné pobyty zemědělců a v jihovýchodní části poliklinika. Z hotelu se však kvůli revoluci stihá postavit pouze nosný systém, který v roce 1994 odkupuje Česká Spořitelna. Z plánovaného hotelu tak vznikají kancelářské prostory České Spořitelny, která si na Budějovické zřizuje hlavní sídlo. Tato společnost staví v následujících letech ještě další dva kancelářské objekty. V letech 1992-96 vzniká v ulici Budějovická druhá kancelářská budova ČS od architektky Pavly Kordovské. Budova je taktéž napojena na obchodní pasáž, která je rozšířena v roce 1996 o obchodní prostory pod Budějovickým náměstím (náměstí na rohu ulic Olbrachtova a Budějovická). V roce 1996 vzniká třetí budova ČS v ulici Poláčkova.

...nade dveřmi u vchodu starý malovaný obraz na podlouhém, obdélném a ozdobně vykrojeném prkně – zelená liška v postavení, jako kdyby se plížila za nějakou svůdně kynoucí kořistí. Obraz patrně velmi starý... Tento štít visel kdysi venku nad vraty, když „zelená liška“ byla ještě jenom nízký, ale táhlý přízemní domek

V roce 1995 rovněž vzniká nová urbanistická studie na Budějovické náměstí od ateliéru PAK. Studie označuje Budějovické náměstí jako lokální městotvorné centrum a stávající administrativní a obchodní budovy doplňuje další administrativou a veřejnou vybaveností. Tento plán se kromě budovy Reiffeisenbank nepodařilo zrealizovat.

Po velké investiční činnosti od České Spořitelny se v okolí začínají stavět další kancelářské budovy. Nad severozápadním vstupem do metra (mezi ulicemi Olbrachtova a Pacovská) vzniká budova Reiffeisenbank (2003) od KNK architekti a vedle DBK budova Budějovická alej (2005). Na rohu ulic Olbrachtova a Budějovická se staví Trianon (2009), na polikliniku se přistavuje administrativní budova (2010), kterou má v současnosti v pronájmu městská část Praha 4 a na rohu Budějovické a Sedlčanské vzniká Tetris (2013). Pro současný stav je také důležitý vznik administrativního centra Brumlovka, která je jednu stanicí autobusem od Budějovické na opačné straně magistrály. Centrum začíná vznikat od roku 1996. V průběhu let zde vznikají sídla známých firem (ČEZ, Microsoft, Škoda...) a areál se stává významným administrativním centrem na Praze 4, denně přitahujícím tisíce zaměstnanců.

plán výstavby sídliště Zelená liška - Orientační plán hlavního města Prahy s okolím 1938

trasa tramvajové tratě - Letecké snímky 1938

Letecké snímky 1975 - výstavba pražské magistrály a sídlišť

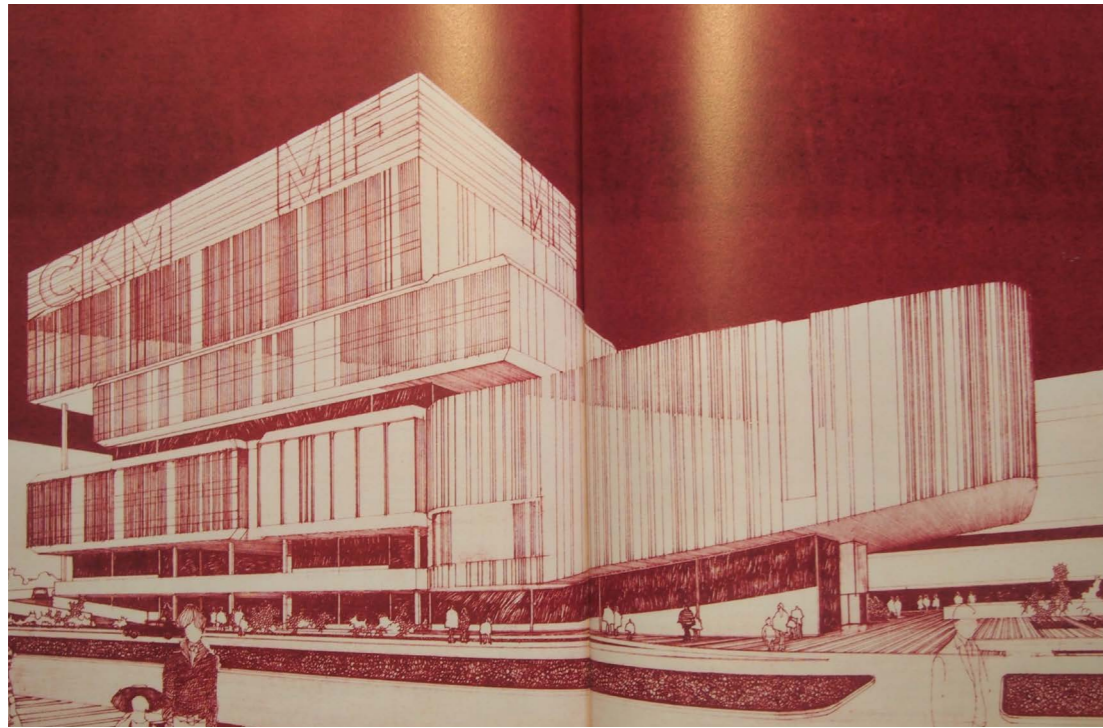
Tramvajová trať v ulici Budějovická - tramvaj zatáčí směrem ke Kačerovu

Letecké snímky 1996 - postupné zastavění centrálního prostoru u metra Budějovická

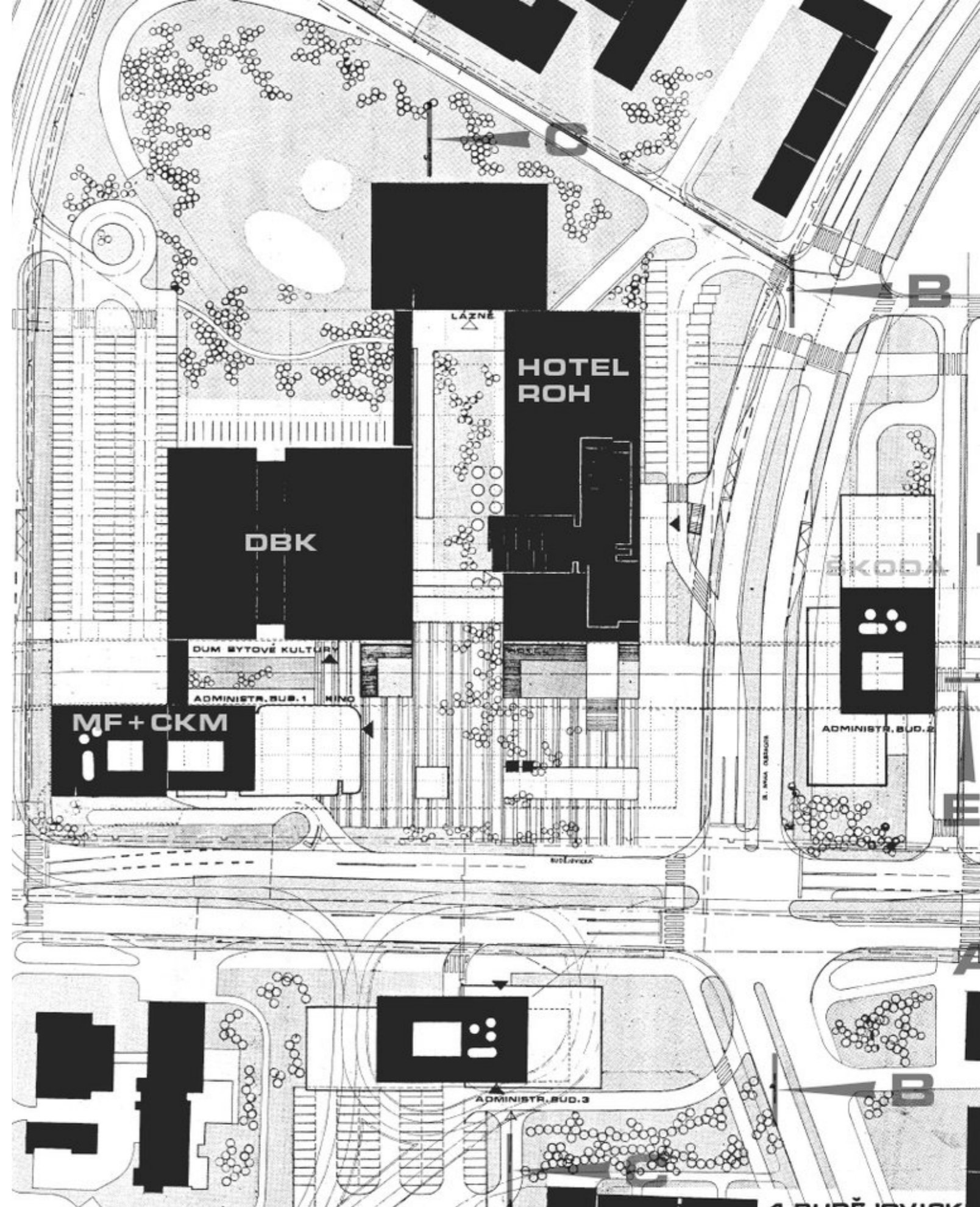
Severozápadní vstup do metra

Návrh Cestovní Kancelář Mládeže - Věra Machoninová

Návrh administrativní budova Škoda - Věra Machoninová

Plán pro Budějovické náměstí - Věra Machoninová (1970)

Budova DBK - z míst dnešní Reiffeisenbank

Budova DBK - od parkoviště — původní interiér DBK >>

Návrh od atelieru PAK

Návrh od atelieru PAK — situace >>

Morfologie území

Struktura a vztahy v území

Budějovická se nachází ve výšce 270 m.n.m. cca jeden kilometr na jih od pankrácké pláně. V okolí se jedná o nejvyšší bod což znamená i dálkovou expozici místa.

V pohledu z Hradčanského náměstí, na Budějovické, do horizontu zasahují především budovy České Spořitelny (22 podlaží) a Reiffeisenbank (14 podlaží). Díky poloze a vzdálenosti od významných vyhlídkových míst (Hradčanské náměstí, Letná atd.) je zásah do horizontu potlačen díky výškovým budovám na Pankráci. Zároveň jsou stavby na Budějovické z mnoha míst skryty právě za těmito výškovými budovami. Výškové budovy na pankrácké pláni a v okolí jsou často diskutovaným tématem. Památkáři zastávají nazmňený horizont, kdežto druhá skupina včetně IPR prosazuje doplnění horizontu o výrazné výškové dominanty, tak aby byly vytvořeny takzvané hvězdokupy. Horizont by tak měl být celistvý a různorodý. V plánu dle IPR se Budějovická nachází ve čtvrtém plánu horizontu. K jeho doplnění by tak na Budějovické mohli vzniknout budovy s výškou až sto metrů.

Vysoká poloha Budějovické hraje rovněž velkou roli v průběhu inženýrských sítí. V blízkosti se nachází starý vodojem z roku 1907 od architekta Jana Kotěry, který původně dodával vodu do Vršovic. Nachází se zde také nejvyšší bod kanalizace.

Centrální část Budějovické je tvořena soliterními budovami obklopenými veřejným prostorem. Výška budov zhruba odpovídá funkci a vzdálenosti od stanice metra. Na východ, sever a západ se nacházejí sídliště s množstvím veřejného prostoru. Pouze na sídlišti Zelená liška je k rezidenčním budovám přidělena

i polosoukromá zahrada. Na jih se nachází vilová čtvrť horní Krč prostoupená zelení, která je však soukromého charakteru.

Ústředním prvkem rozvoje Budějovické je výstavba metra a blízkost magistrály. Tím je zajištěna rychlá dostupnost centra města. Městská autobusová doprava zajišťuje spojení s okolními pražskými čtvrtěmi a regionální autobusové linky vyjíždí z Budějovické do okolních měst na jihovýchod od Prahy. Počet cestujících skrze stanici metra Budějovická každým rokem roste. To je zapříčiněno zejména množstvím kancelářských budov na nedaleké Brumlovce. Kvůli tomu byly mezi Budějovickou a Brumlovkou zřízena i bezplatné kyvadlová doprava. Dle statistik Dopravního podniku Hl.m. Prahy každý den projede přes Budějovickou kolem 90 000 lidí.

V budoucnosti se zvažuje znovuoobnovení tramvajové tratě z Pražského Povstání na Budějovickou, výhledově pak prodloužení tratě ulic Olbrachtova a Jeremenkova na Dvorce. To však závisí na vybudování Dvoreckého mostu pro městskou hromadnou dopravu a napojení na tramvajovou trať na levém břehu Vltavy. Dalším plánem je zavedení tramvajové tratě z Budějovické ulic Vyskočilova a Michelská až do ulice U Plynárny kde se napojí na stávající tramvajovou trať v Nuslích.

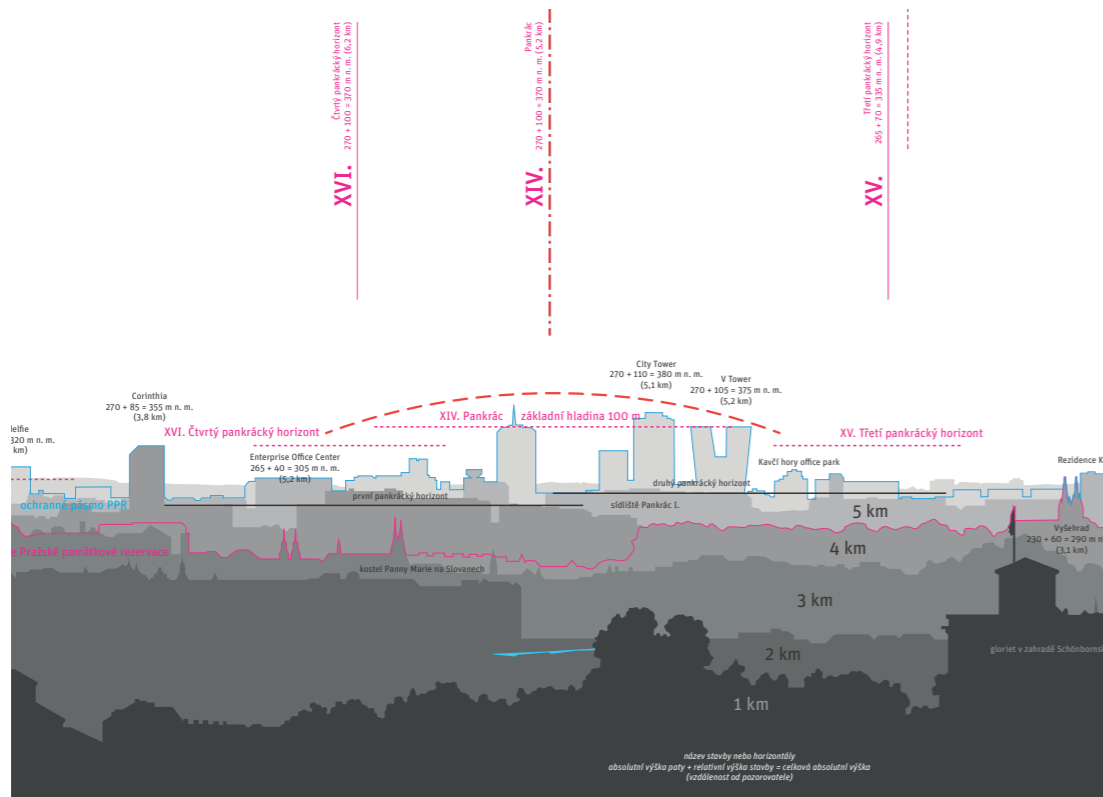
Budějovickou procházejí významné městské třídy. Z Michle až k řece vedou ulice Vyskočilova – Olbrachtova – Jeremenkova. Rovnoběžně s magistrálou vede z Nuslí přes Pražského povstání až ke Kačerovu ulice Na Pankráci - Budějovická. V blízkosti vede ulice 5. května, která z centra vyvádí automobilovou dopravu až na dálnici D1.

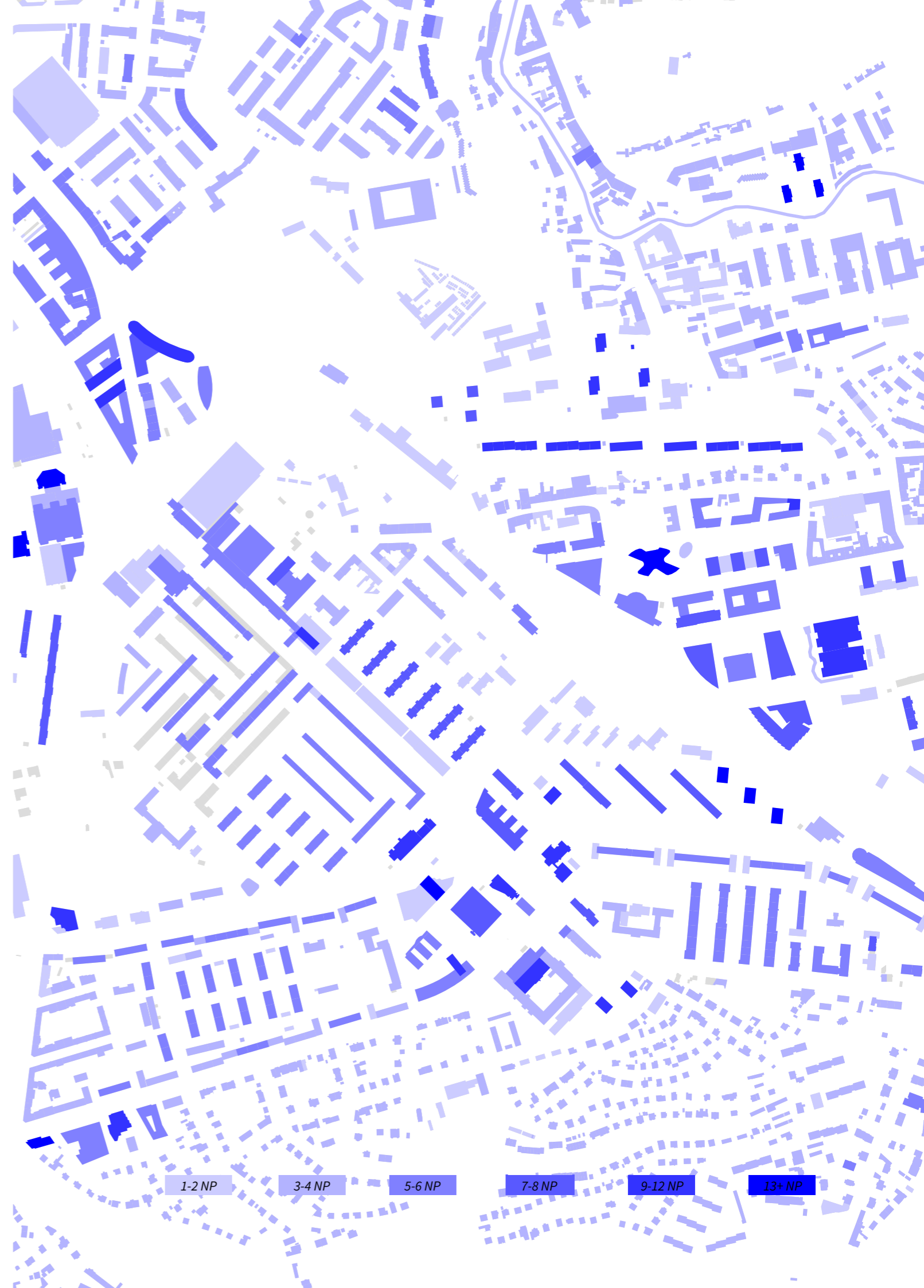

Budějovická na horizontu

Výšková struktura okolí Budějovické >>

Plánované zastavění horizontu dle metropolitního plánu IPR

1-2 NP 3-4 NP 5-6 NP 7-8 NP 9-12 NP 13+ NP

Pražského Povstání

Pankrácká vozovna

Plánovaná tramvajová trať
Pražského Povstání – Budějovická

Pankrác

Linky autobusů

Metro C

Linky autobusů

Plánovaná tramvajová trať
Budějovická – Michelská

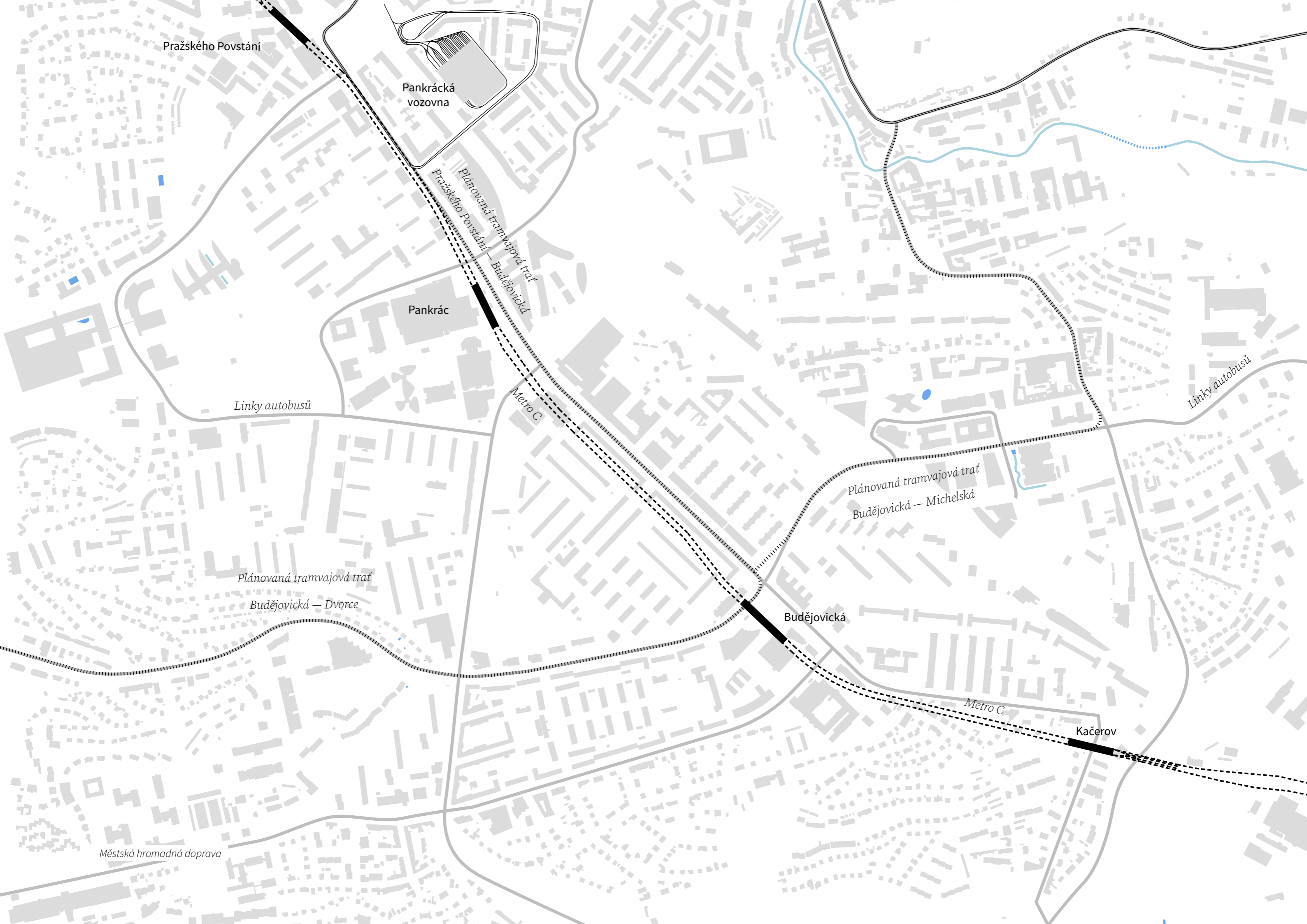
Plánovaná tramvajová trať
Budějovická – Dvorce

Budějovická

Metro C

Kačerov

Městská hromadná doprava

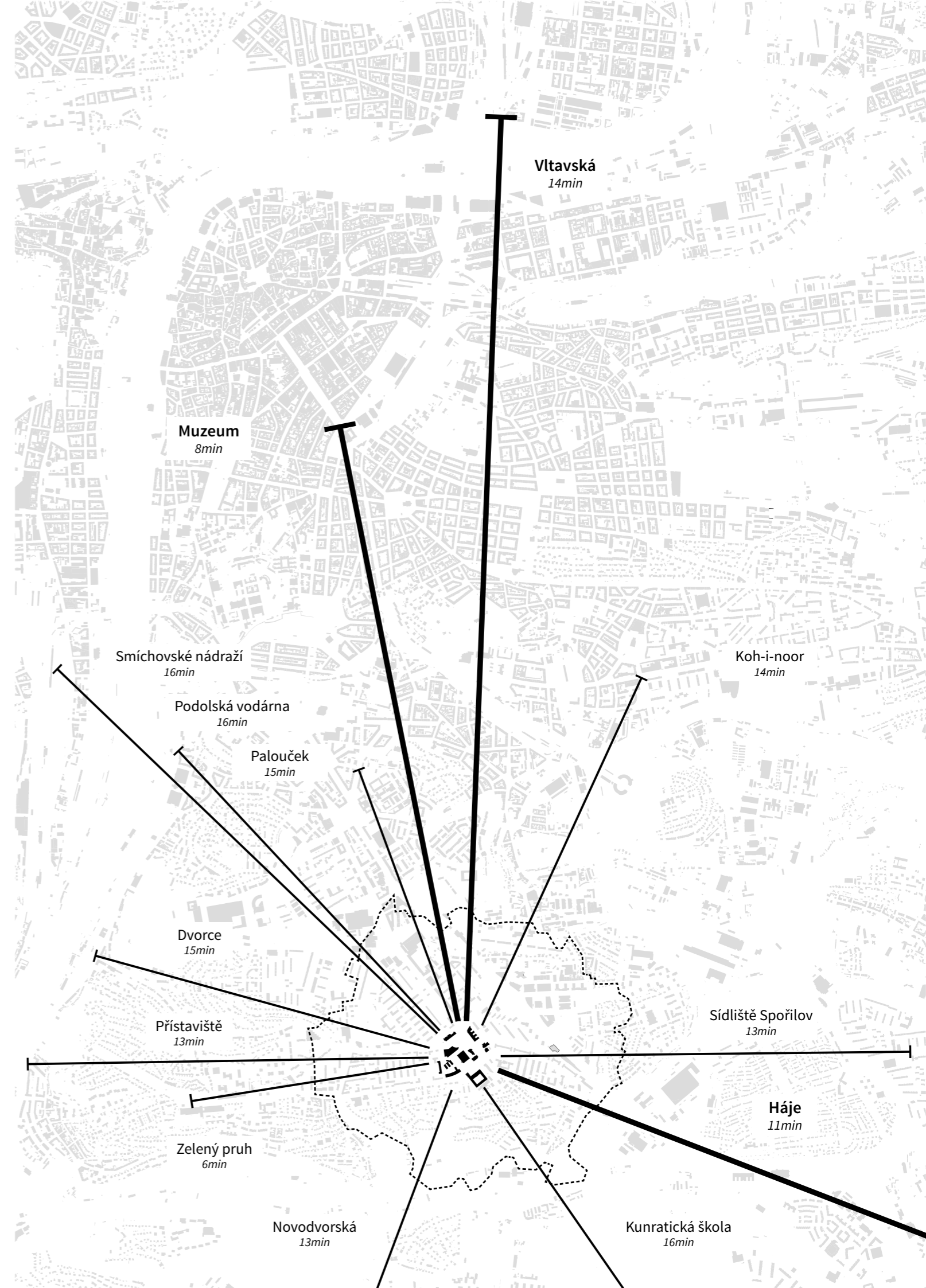
Období	Nástup směr Pankrác	Nástup směr Kačerov	Průchod	Nástup celkem	Výstup ze směru Pankrác	Výstup ze směru Kačerov	Průchod	Výstup celkem	Nástup + výstup celkem	Obrat celkem
05:00-06:00	475	77	0	552	373	185	0	558	1110	1110
06:00-07:00	1342	238	2	1580	1340	611	2	1951	3531	3535
07:00-08:00	2705	453	15	3158	3168	1411	15	4579	7737	7767
08:00-09:00	2734	514	3	3248	3780	1215	3	4995	8243	8249
09:00-10:00	2032	458	8	2490	2163	812	8	2975	5465	5481
10:00-11:00	1487	521	17	2008	1568	528	17	2096	4104	4138
11:00-12:00	1722	525	2	2247	1610	529	2	2139	4386	4390
12:00-13:00	1774	580	7	2354	1752	498	7	2250	4604	4618
13:00-14:00	1833	734	13	2567	1935	531	13	2466	5033	5059
14:00-15:00	2216	887	26	3103	2262	667	26	2929	6032	6084
15:00-16:00	2898	1019	13	3917	2312	799	13	3111	7028	7054
16:00-17:00	3662	1302	11	4964	2813	811	11	3624	8588	8610
17:00-18:00	4135	1346	9	5481	2766	701	9	3467	8948	8966
18:00-19:00	2737	861	5	3598	1993	374	5	2367	5965	5975
19:00-20:00	1250	500	3	1750	1424	228	3	1652	3402	3408
20:00-21:00	846	357	3	1203	822	96	3	918	2121	2127
21:00-22:00	637	123	0	760	757	75	0	832	1592	1592
22:00-23:00	491	100	0	591	689	70	0	759	1350	1350
23:00-00:00	272	65	0	337	433	41	0	474	811	811
Celkem	35248	10660	137	45908	33960	10182	137	44142	90050	90324

Pohyb cestujících ve stanici metra Budějovická

Regionální autobusové spoje

Jesenice	21 minut
Psáry	27 minut
Kamenice	35 minut
Jílové u Prahy	37 minut
Týnec nad Sázavou	51 minut
Benešov	69 minut

Dojezd MHD a docházková vzdálenost 15 minut >>

Obyvatelstvo

Na Praze 4 má trvalé bydliště registrováno zhruba 130 000 lidí. To znamená že zde bydlí jedna desetina pražanů. Počet obyvatel na Praze 4 se během posledních patnácti let téměř nezměnil. Od roku 2004 zde přibylo okolo dvou tisíc obyvatel.

V okolí stanice metra, dle statistik z roku 2018, bydlí přibližně zhruba 21 644 obyvatel. Lidé bydlí převážně na sídlištích z 30. a 50-60. let. Část obyvatel bydlí i ve vilové čtvrti Horní Krč jižně od Budějovické. Počet obyvatel žijících v těsné blízkosti Budějovické odpovídá počtu obyvatel menších měst jako je Beroun, Žatec či Kralupy nad Vltavou. Při porovnání věkového složení zjistíme že průměrný věk obyvatel Prahy 4 je o 2,5 roku vyšší než v Praze a České republice. Při porovnání stáří obyvatel na Budějovické, zjistíme že mezi lety 2011 - 2017 výrazně přibylo obyvatel mezi 40-54 lety a také dětí ve věku 6-14 let. Věková struktura obyvatel se za poslední roky přibližuje typické struktuře celé Prahy. Stále zde však můžeme pozorovat vyšší počet seniorů než je v Praze běžné. To je zapříčiněno výstavbou sídlišť v 60. letech a jejich obýváním prvními nájemníky. Průměrná velikost bytového fondu je 49,9m², to znamená převahu menších bytů.

Základní statistické jednotky r. 2018

Budějovické nám. východ	17
Budějovické nám. západ	3591
Michelská	5038
Baarova	3492
Antala Staška	3648
Na Zelené lišce	46
Horní Krč	2512
	21644

Počet obyvatel menších českých měst

Kutná Hora	20 536
Beroun	19 439
Žatec	19 142
Kralupy nad Vltavou	18 100
Jičín	16 480

Věkové složení obyvatel

	ZSJ Budějovická		Praha		ČR	
	2011	%	2017	%	2017	%
0-5	875	4,6	964	4,4	87 121	6,8
6-14	868	4,6	1265	5,8	107 776	8,4
15-24	1911	10,0	1245	5,7	1 012 374	9,6
25-39	5072	26,6	4361	20,1	2 264 689	21,4
40-54	3171	16,6	4117	18,9	2 322 183	22,0
55-64	2466	12,9	1984	9,1	1 343 377	12,7
65+	4696	24,6	4215	19,4	1 988 922	18,8

Bytová nabídka

Počet bytů	8 223
Počet bytů v domech	7 772
Počet obydlených bytů v domech	7 131
Vystavěné byty 1920-70	6 640
Počet obyvatel na byt	1
	2
	3
	4
	5+
Ø plocha bytů	49,9 m ²

Vybavenost

Na Budějovické je hojně zastoupena komerční složka veřejné vybavenosti. Obchodní dům DBK je z původního prodejního místa nábytku přetvořen na novodobé nákupní centrum. K DBK také přiléhá obchodní pasáž vedoucí od budovy Reiffeisenbank až k poliklinice. Další velkou obchodní zónou je dvoupatová budova na délku měřící téměř 300 metrů v ulici Budějovická. Další komerční a restaurační prostory se nacházejí na sídlištích v jedno až dvoupatových stavbách mezi bytovými domy.

Obchodní pasáž společně s obchodním domem DBK zajišťuje kvalitní vybavenost pro okolí. V pasáži se nacházejí menší prodejny – trafika, pekárna, zdravotní potřeby, lékárna, masna – i větší obchodní řetězce – fastfoody, drogerie, levné knihy, potraviny Lidl a pobočky bank. V DBK se nachází více prodejen s oblečením, jídelní zóna, potraviny Billa a menší specializované prodejny. Kvůli špatnému technickému stavu nosných konstrukcí podchodu je zde pohyb omezen a ne všechny komerční prostory jsou zaplněny. Komerční prostory budov České Spořitelny jsou navíc dlouhodobě nevyužívané. V pasáži a v blízkosti autobusových stanic se navíc často vyskytují maloprodejci s ovocem a zeleninou.

Významnou veřejnou budovou městského významu je místní soukromá poliklinika Budějovická, napojená na podchod metra. Jedná se o největší nestátní ambulantní zařízení v Praze. Na druhé straně podchodu v ulici Pacovská se také nachází menší poliklinika.

K poliklinice je přistavěna budova městského úřadu Prahy 4. Městská část má však tuto budovu pouze v pronájmu zhruba ještě na 20 let. Jedná se o pozůstalost předchozího vedení městské části, která místo koupě, v té době nově postavené Budějovické aleje, dala přednost třiceti letému pronájmu.

V okolí se nachází mateřská škola Přímětická, mateřská a základní škola Elijáš a dvě základní školy - Poláčkova a Bítovská. Vedle polikliniky je gymnázium Budějovická a na sídlišti Zelená liška je Husitská Teologická fakulta Univerzity Karlovy a Vyšší odborná škola informačních technologií. Součástí základních škol a gymnázia jsou i rozsáhlé sportovní areály, které jsou v určitých hodinách přístupné pro veřejnost.

Po kulturní stránce je v blízkosti dům dětí a mládeže v ulici Na Strži a nově otevřené malé komunitní centrum Pragos na sídlišti Michelská. V dohledné vzdálenosti se nenachází žádné divadlo, kino či galerie. Nejbližší divadlo na Praze 4 se nachází na Dobešce a Na Jezerce, dále pak Na Fidlovačce v Nuslích. Nejbližší kino je na Chodově. Na Olbrachtově cca 20 minut pěšky se nachází pobočka městské knihovny.

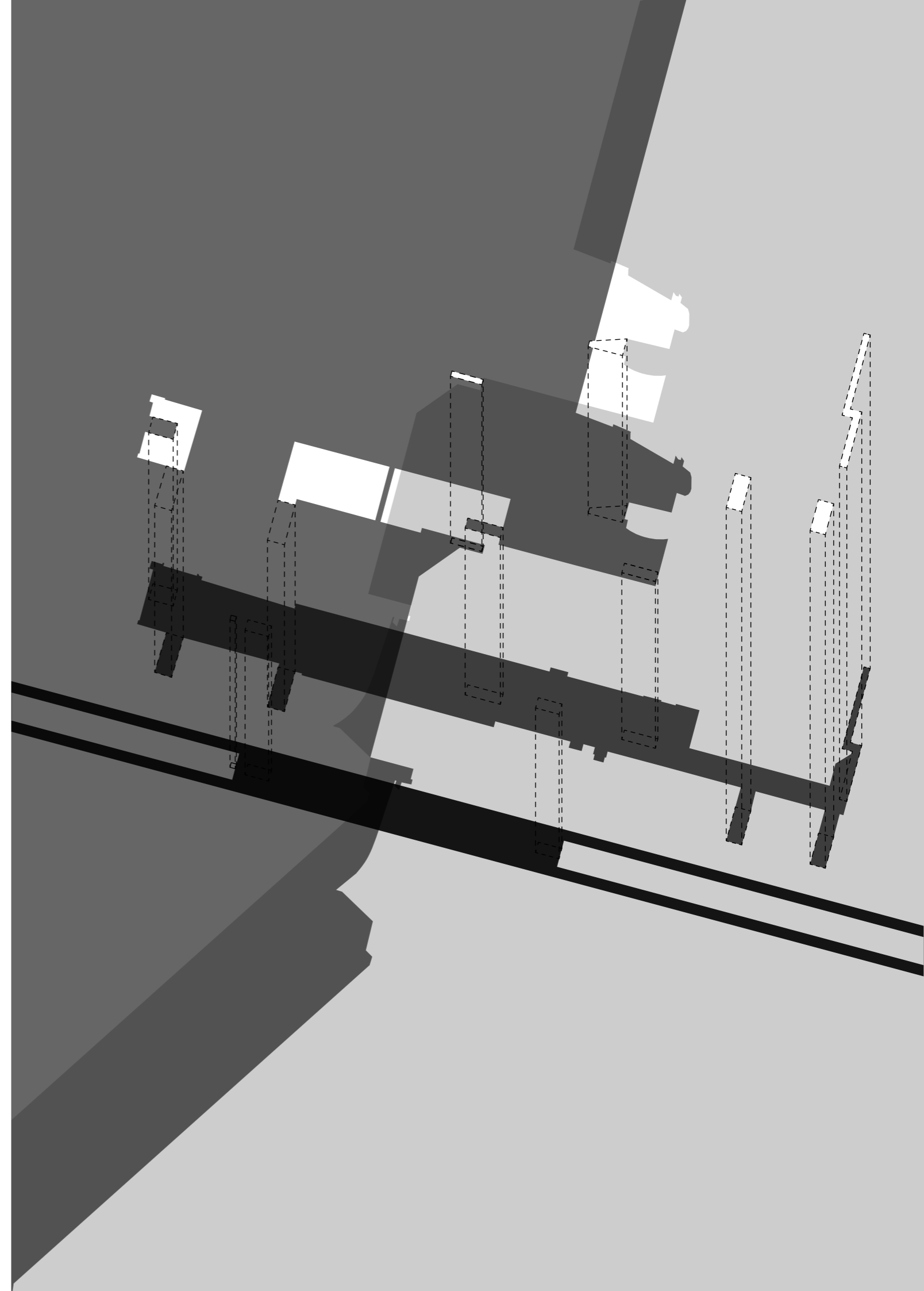
Budějovické náměstí

Budějovické náměstí je ohraničeno ulicemi Budějovická – Olbrachtova (Pacovská) – Poláčkova – Antala Staška. Nachází se zde obchodní dům DBK, budova Reiffeisenbank, Budějovická alej a tři budovy České Spořitelny. Výšková budova Olbrachtova, menší budova na ulici Budějovické a malá administrativní budova v ulici Pacovské. Na druhé straně ulice Budějovické se nachází administrativní budova Hochtief Trianon, kterou má v pronájmu Česká Spořitelna, a hotel ILF. Hotel je uzpůsoben především pro pořádání konferencí. Na druhé straně ulice Antala Staška je soukromá poliklinika Budějovická vlastněná společností Medicon. K poliklinice je přistavena administrativní budova ve které má pronajaté kanceláře městský úřad Prahy 4. Celé náměstí je spojeno podchodem vedoucím od polikliniky až k budově Reiffeisenbank. Podchod zároveň slouží jako obchodní pasáž. Nacházejí se zde vstupy a komerční prostory okolních budov (Reiffeisenbank, DBK, ČS Olbrachtova a ČS Budějovická). Na úrovni terénu je z důvodu přítomnosti pasáže omezen obchodní parter. Nacházejí se zde především vstupy do administrativních budov.

V posledních měsících se téma Budějovické dostává do veřejné debaty zejména díky zanedbávané údržbě veřejného prostoru a zvláště nosných konstrukcí podchodu. Kvůli opotřebení nosných konstrukcí byl po dobu několika měsíců uzavřen jihovýchodní vstup do metra, část podchodu v místech vstupu do DBK a pochozí terasy mezi DBK a ČS Budějovická. Nebyl tak umožněn průchod celým podchodem a tudíž se ztratil jeho smysl. V současnosti je vchod do metra

a podchod znovu otevřen. Pohyb osob je zde však omezen kvůli dočasnému zajištění nosné konstrukce. To má dopad i na okolní prodejny a pocit bezpečí. Oprava a údržba teras a podchodu je zkomplikována složitými vlastnickými vztahy na celém budějovickém náměstí. Neochota nebo nečinnost zúčastněných stran tak dopadá na obyvatele v okolí. Nové vedení radnice Prahy 4 a magistrátu, které má na svědomí dočasné zajištění nosných konstrukcí, se snaží situaci vyřešit dohodou všech aktérů a zajistit opravu zchátralých konstrukcí, které komplikují pohyb osob v okolí. Do dnešního dne se však s opravami nezačalo. Mezi vlastníky pozemků patří Hlavní město Praha, Česká Spořitelna, Dopravní podnik a společnost DBK PRAHA a.s., zajišťující provoz obchodního domu, ke kterému terasy přiléhají a jeho provoz je tak výrazně omezen.

Veřejný prostor na úrovni terénu je dlouhodobě zanedbávaný. V centrální části se jedná především o prostranství mezi DBK a poliklinikou, které slouží jako parkoviště DBK a prostranství před malou budovou ČS Budějovická ohraničené ulicemi Budějovická a Olbrachtova a hranou podchodu popřípadě fasádou velké budovy ČS Olbrachtova. Veřejné prostranství lidově nazývané Budějovické náměstí je zaplněno různými typy bariér a vizuálním smogem. Přenosné záterasy, lavičky s reklamními stojany, vzduchotechnika obchodních prostorů, poutač na fastfood, parkoviště, květináče, masna, skákací žirafa, občasný stánkový prodej. V jeho středu se nachází vstup do komerčních prostor o podlaží níže. Prostupnost veřejného prostoru je tak výrazně omezena. Právě díky

uzavírkám a různým bariérám je pěší pohyb kumulován do podchodu. V případě jeho znovuuzavření se centrální oblast Budějovické stává velice složitě užitelná. Díky podchodu je umožněn pohodlný pohyb po celé Budějovické. Dle některých obyvatel však není četnost výlezu z podchodu dostačující.

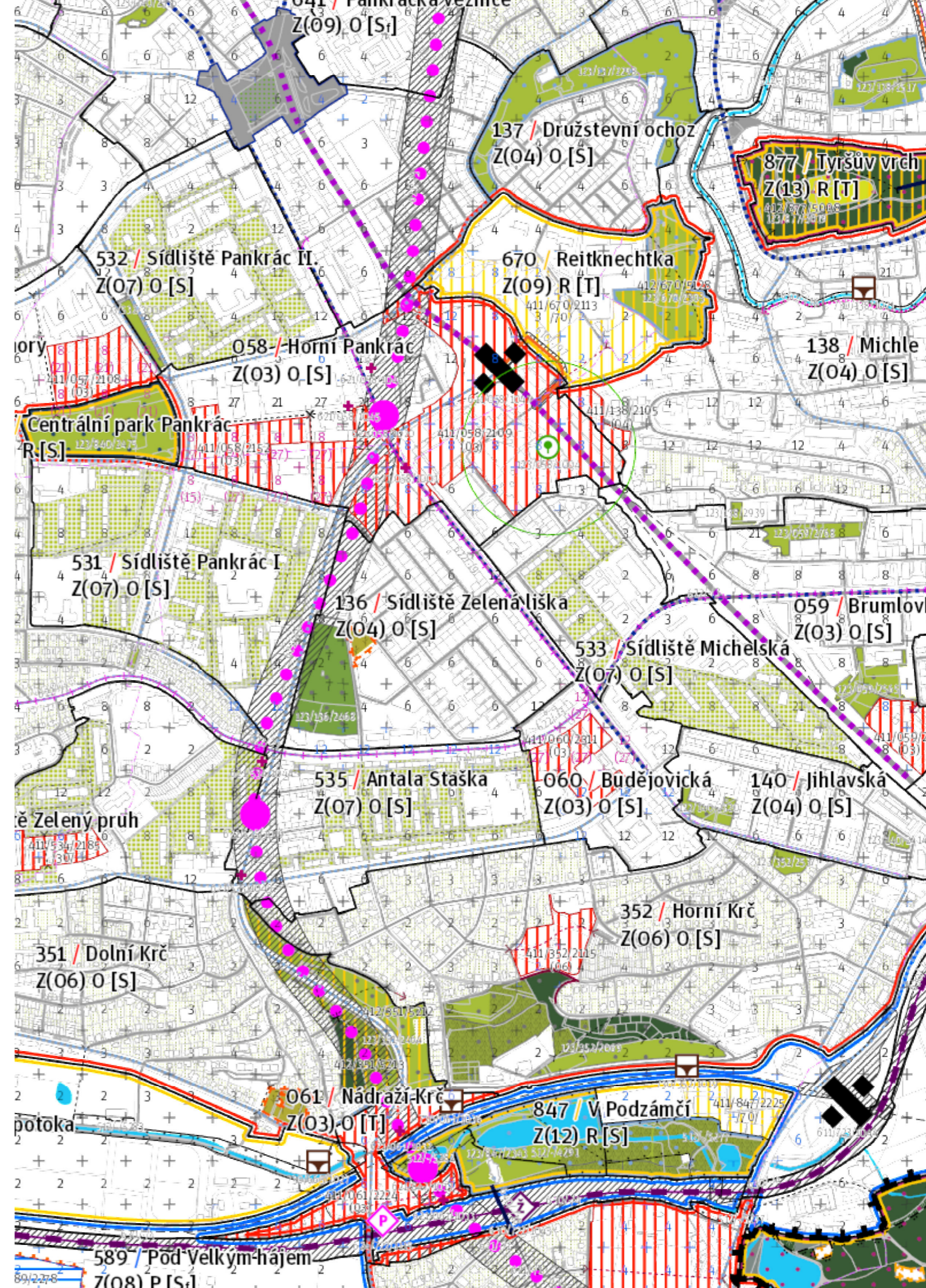
V červnu 2015 proběhlo v podchodu debata s místními občany formou plánovacího stanu a sběru názorů. Zúčastnilo se kolem 150 návštěvníků. Za klady návštěvníci nejčastěji považovali množství nabízených služeb a jejich centralizace na jedno místo. Mezi problémy zmínili nedostatečnou údržbu a zanedbalost místa (uvolněná dlažba, špína, přeplněné odpadkové koše), nedostatečný pocit bezpečí v tmavých podchodech, žebrota a bezdomovectví. V průzkumu si lidé dokázali vybavit především záporné vlastnosti místa a jak by se dali zlepšit. Počet poznámek trojnásobně převyšuje klady místa a několikanásobně hrozby. Nedostatkem plánovacího stanu byl čas konání. Sběr dat se odehrával ve všední den v čase pracovních hodin, což mělo za důsledek omezené spektrum zúčastněných tvořené převážně důchodci a maminkami s dětmi.

Okolí Budějovické je zastavěno kompaktní hybridní zástavbou, tudíž v okolí není možnost větších stavebních projektů. Výjimkou může být plánovaný projekt na rohu ulic Budějovická a Vyskočilova, avšak městská část neplánuje projekt investorovi povolit a chce parcelu zapsat jako nestavební pozemek. Velkým projektem města, by do budoucna mohla být výstavba tramvajových tratí Pražského Povstání - Budějovická, Budějovická -Dvorce a Budějovická - Michelská. Kromě první zmíněné tratě jsou však projekty plánovány výhledově ve formě studií proveditelnosti. V blízkosti se také začíná stavět nová linka

metra D, které bude mít stanice na Pankráci a na Olbrachtově, za sídlištěm Antala Staška. Dostupnost Budějovické se tak ještě zvýší.

Výraznou změnou by Budějovická mohla projít v průběhu následujících pár let. Společnost Česká Spořitelna, obývající čtyři administrativní budovy v centrální části, se chystá přestěhovat ke Smíchovskému nádraží, kde si staví své budoucí sídlo. Projekt by měl být dokončen v následujících letech a mezi lety 2023 - 2025 by mělo dojít k přestěhování. Na Budějovické se tak naskytne čtyři velké prázdné administrativní budovy.

Dle IPR je zatím část centrální oblasti označena jako transformační zóna. Budějovickou tak možná čekají rozsáhlé úpravy. Zatím však není známo jaké. Jedná se především o veřejný prostor okolo DBK a výškovou budovu ČS Olbrachtova.

problémy

zanedbanost, špína, odpadky celkově neopravené schody z atria k DBK uvolněná dlažba, klouže, spousta vody po dešti

ošklivé, zanedbané, tmavé podchody přeplněné koše, odpadky kolem nedostatek parkovacích míst parkovací stání přes den obsazená nerezidenti

žebrota, narkomanie, bezdomovectví zahlcení dopravou

mobilní buňka s bankou v atriu (odstánil) není to žádné náměstí

moc reklamy, neestetické reklamní plochy střety chodců a skateboardistů

nešetrná péče o zeleň, zejm. příliš razantní prořezávání

zanedbaný prostor před DBK, ošklivý, temný kout

příliš vysoké a krátké schody (výstup u prodejny pizzy i u ÚMČ)

lavičky hned u frekventované silnice (u ČS, u pošty)

až příliš obchodů

ošklivé a smrduté provozovny rychlého občerstvení u výstupů z metra

vozy zásobování parkující na chodnících (v ul. Antala Staška)

hudebníci na ulici, žirafa (hluk)

zanedbané výstupy z metra

často jde zaparkovat jen na placeném parkovišti příliš mnoho charitativních prodejců

hlučný non-stop bar

špatné, nepřehledné propojení atria a 1. NP

rozšíření obchodních ploch na kryté chodníky, chybí podloubí

jezdící schody pouze jedním směrem

chybí podchod pod Budějovickou

obtížná přístupnost pro kočárky

o víkendu se sem bojím chodit (míň lidí, nepořádek, bezdomovci)

příliš zahuštěný prostor

špatná pěší prostupnost na křižovatce A. Staška – Budějovická

tmavý podchod směrem k poliklinice

o víkendu prázdné administrativní budovy

vizuálně nesourodý prostor

přílišná šedivost

nevyužitý ochod nad prostředními schody

nepořádek z pizzerie

chybí tu pošta

příliš mnoho bank

špatná noční dostupnost MHD

příliš malý veřejný prostor před ÚMČ

chybí vodící prvky pro nevidomé

příliš mnoho podobných provozoven (fast food)

opilci; hodně opilců/bezdomovců u Billy

chybí otevřenost náměstí

veřejný prostor nahoře zabírají parkoviště

zrušení „lidové hospody“; moc drahých (luxusních) podniků

hodnoty

široká nabídka služeb, nakoupím tady vše, co potřebuji

úřady a obchody na jednom místě

hudba ve veřejném prostoru

je tu živo

dobré dopravní spojení (metrem do centra i v rámci Prahy 4)

řeznictví

pizzerie

bankomaty

stravovací možnosti v DBK

poměrně bezpečné místo

pěší nákupní zóna (relativní klid)

obchodní centrum rozumné velikosti

skákací hrad

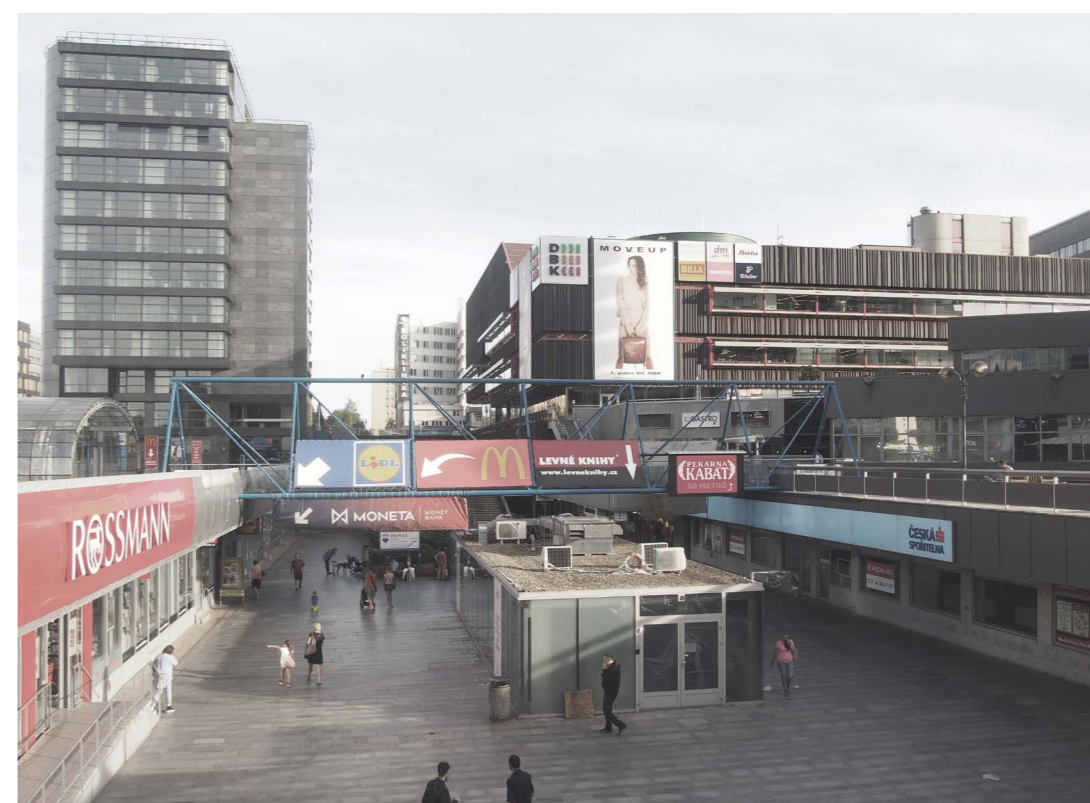
volnější prostor, dá se dýchat

lavičky s květiníky nahoře u pojišťovny

LIDL dobře dostupný od metra

Budějovické náměstí

Pohled nad podchodem na DBK a ČS Budějovická

hrozby

další výstavba, komerční i bytová. Zejména další výškové domy.

**další zvyšování provozu
přibývání betonu (zástavby) na úkor zeleně**

cílový stav

více košů + koše na tříděný odpad
vytvořit parčík, zelenou relaxační zónu uprostřed átria
mít si kde sednout, více laviček
aktivity/herní prvky pro děti
výtahy vedoucí z metra až nahoru k autobusům (bezbariérovost)
stromy v atriu, více stromů, stromořadí
rozmanitější povrch átria (nejen dláždění, ale i trávnik, květinové záhony...)
zajistit víc parkovacích stání (parkovací dům)
instalovat lampy na solární energii
koše nedávat hned vedle laviček (ošklivé, zápach)
květiny místo keříků, trávnik
kavárna s dětským koutem
pítka
vodní prvek
světlovod v průchodech (zajistit osvětlení krytých částí denním světlem)
více rostlin, které by čistily vzduch
lehké, prosvětlené zastřešení átria – umožnilo by pořádání společenských akcí
více malých obchodů, živností
veřejné WC
méně reklamy, pravidla pro reklamu, zrušit billboardy
posunout zastávku busu směr Ryšánky dozadu – střet čekajících s vystupujícími z metra
farmářské tržiště
směrovky pro lepší orientaci

obchod se sportovními potřebami
lavičky nahoře obrátit směrem ke slunci
více zákaznických služeb jako oprava obuvi nebo čistírna
opravit DBK
zastřešit atrium, zakrytí átria průsvitnou pergolou
opravit terasu, vytvořit multifunkční veřejný prostor
rozprostřít zeleň (po atriu)
graficky sjednotit parter obchodů a reklamu
rozšířit centrální schodiště
zavést parkovací zóny v okolí
doplnit prvky k volnočasovému využití
dát sem kontejner na baterie
rozšířit kavárny do veřejného prostoru
posunout zastávku u Raiffeisenbank tak, aby dvabusy mohly stát v úrovni výstupu/nástupu cestujících
zastávka v Olbrachtově ul. v úrovni vstupu do Metra
vytvořit loubí (aby celá cesta k metru byla krytá)
zajistit parkování pro staré lidi a invalidy u polikliniky/ÚMČ
častější pochůzky strážníků
cenově dostupná kavárna, cukrárna
více možností/lákadel k posezení ve veřejném prostoru (zahradky kaváren a restaurací)
zakázat kouření v celém atriu
fontána v atriu
umění ve veřejném prostoru (umělecké instalace)

legenda

Dominantní názor (zminěn více než 50 % účastníků)

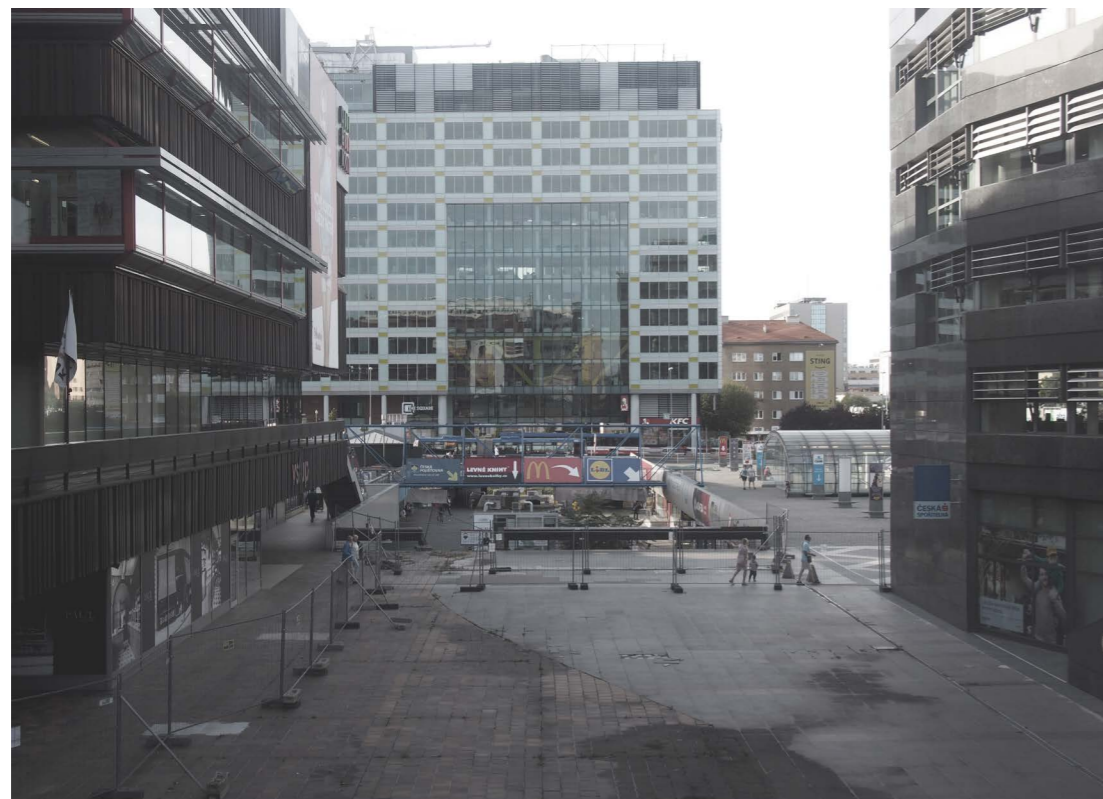
Často se vyskytující názor (zminěn 20 – 50 % účastníků)

Méně frekventovaný názor (zminěn méně než 20 % účastníků)

Vizualní smog a bariéry na Budějovickém náměstí

Pohled nad podchodem na Reiffeisenbank

Provizorní zajištění nosných konstrukcí podchodu

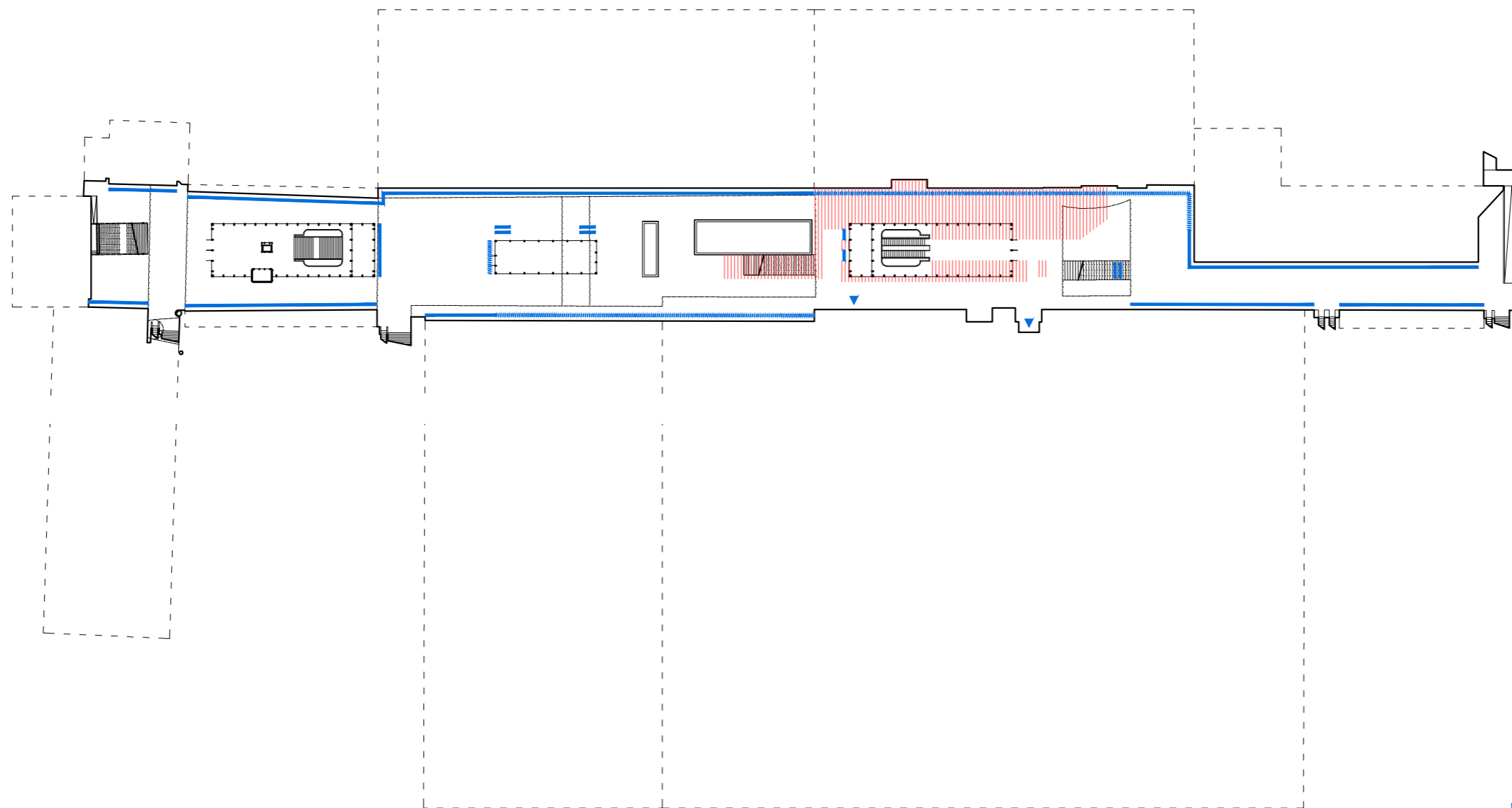
Podchod — část mezi DBK a Poliklinikou

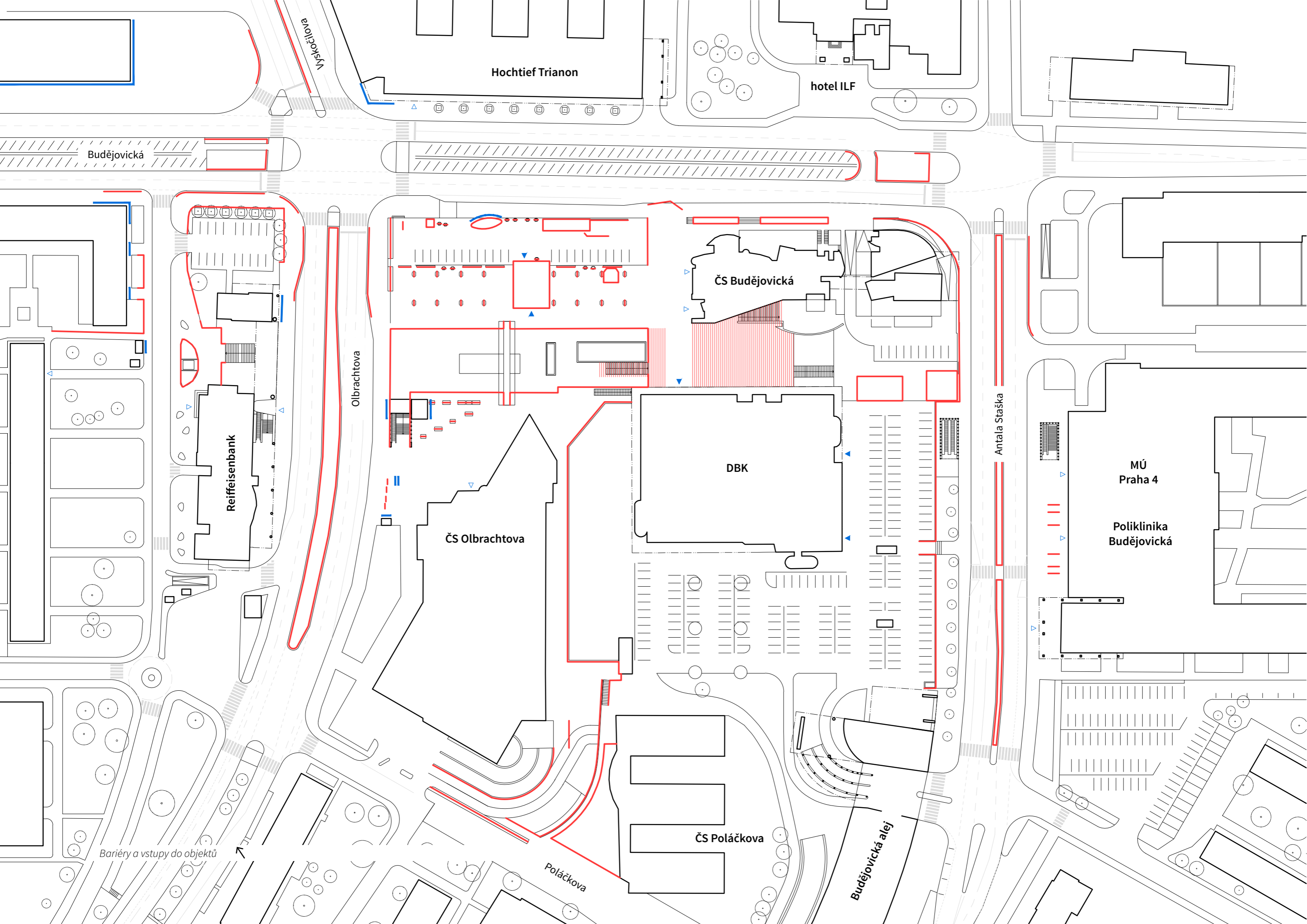
Omezení průchodnosti podchodu

- ▷ Vstup do administrativních budov
- ▶ Vstup do komerčních budov
- ▤ Uzavřené plochy v havarijním stavu
- Bariéry v území
- Funkční parter
- ▤ Nefunkční parter

Hochtief Trianon

hotel ILF

Budějovická

Olbrachtova

Reiffeisenbank

ČS Budějovická

DBK

ČS Olbrachtova

MÚ
Praha 4

Poliklinika
Budějovická

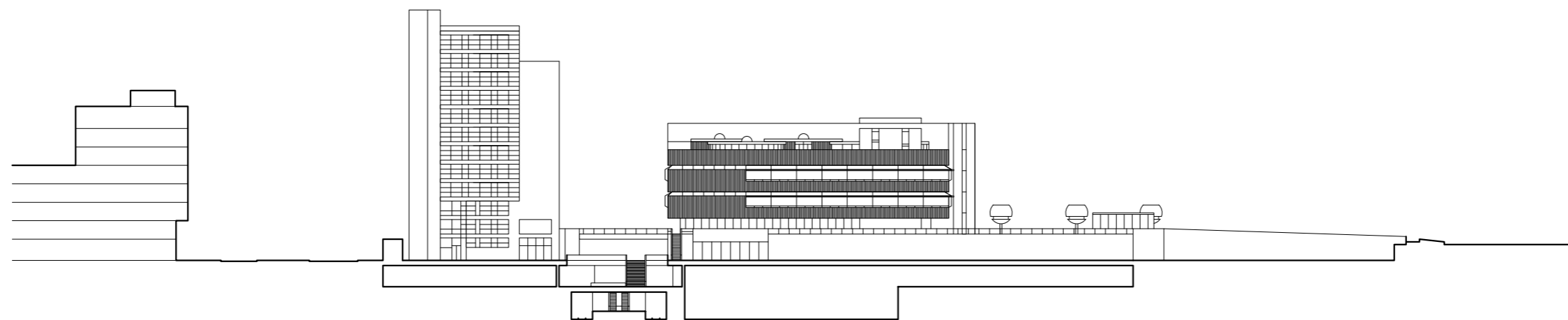
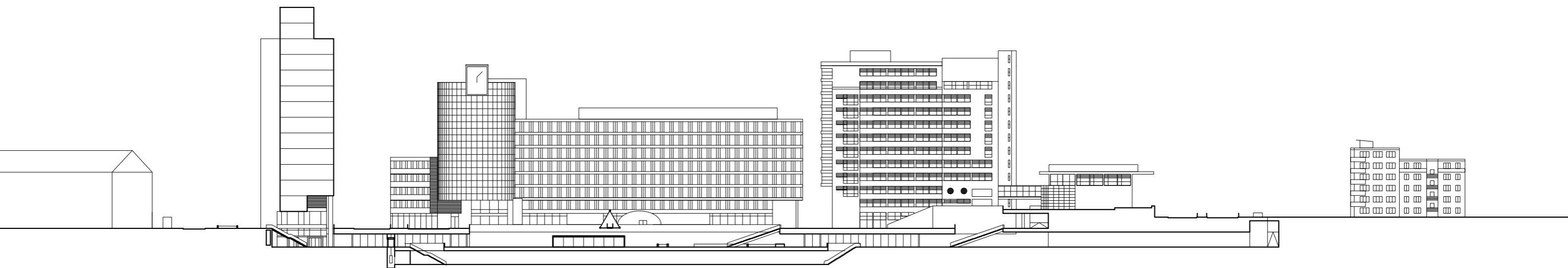
Antala Staška

ČS Poláčkova

Poláčkova

Budějovická alej

Bariéry a vstupy do objektů

Trianon Building Prague s.r.o.

Česká republika

Hlavní město Praha

Česká spořitelna a.s.

Soukromníci

Budějovická
DELTA s.r.o.

Dopravní podnik

Dopravní podnik

Nemovitostní
společnost
Olbrachtova
a.s.

DBK PRAHA a.s.

DP

DP

Budějovická
investiční fond
s poměrným
základním
kapitálem

Česká spořitelna a.s.

Budějovická Alej s.r.o.

Vlastnické vztahy ↖

70—71

Komunitní a kulturní centra v Praze

V Praze je 20% deficit kulturně komunitních zařízení. Většina kulturních zařízení – divadla, kluby koncertní prostory, malá kina – se nachází v širším centru města, což znamená ještě větší absenci na periferiích. Jenom velké řetězce kinosálů se nacházejí v nákupních centrech, která stahují na sídlištních veškeré veřejné dění do svých útrob. V letních měsících je nabídka kulturních akcí pestřejší díky soukromníkům, kteří s povolením města provozují venkovní bary s bohatým programem. Jedná se například o Containall, loď Avoid, Přístav 18 600, nebo Žluté lázně. Právě Žluté lázně jsou jediným podobným místem na Praze 4. Většina podobných podniků se stahuje, kvůli vyšší koncentraci lidí, do širšího centra – Karlín, Dejvice, Vinohrady, Žižkov. Dále se v létě pořádají jednorázové komunitní kulturní akce z iniciativy místních či neziskových organizací. Příkladem může být akce Zažít město jinak, pořádané společností AutoMat, Korzo Krymská nebo Jinonice Jinak.

V Praze se nachází vyšší počet obyvatel se zájmem o kulturní dění než v celé české republice. Jejich počet zároveň roste, tudíž roste i poptávka po kulturních zařízeních a komunitních centrech.

Dle IPR musí kulturní zařízení vytvářet a prezentovat různé kulturní aktivity na profesionální úrovni. Musí být zajištěn pravidelný provoz a program složený alespoň ze tří níže zmíněných aktivit:

Kulturní produkce – koncerty, divadlo, cirkus, projekce, výstavy atd.

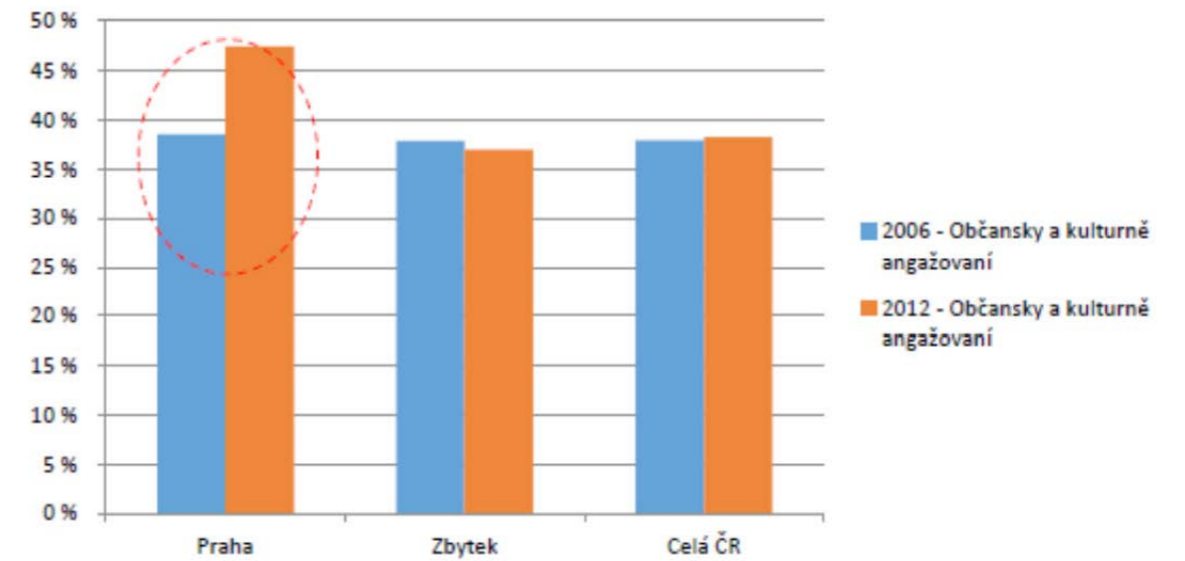
Vzdělávání – workshopy, přednášky, semináře, konference atd.

Volnočasový program – pro děti, pro seniory, pro rodiny s dětmi

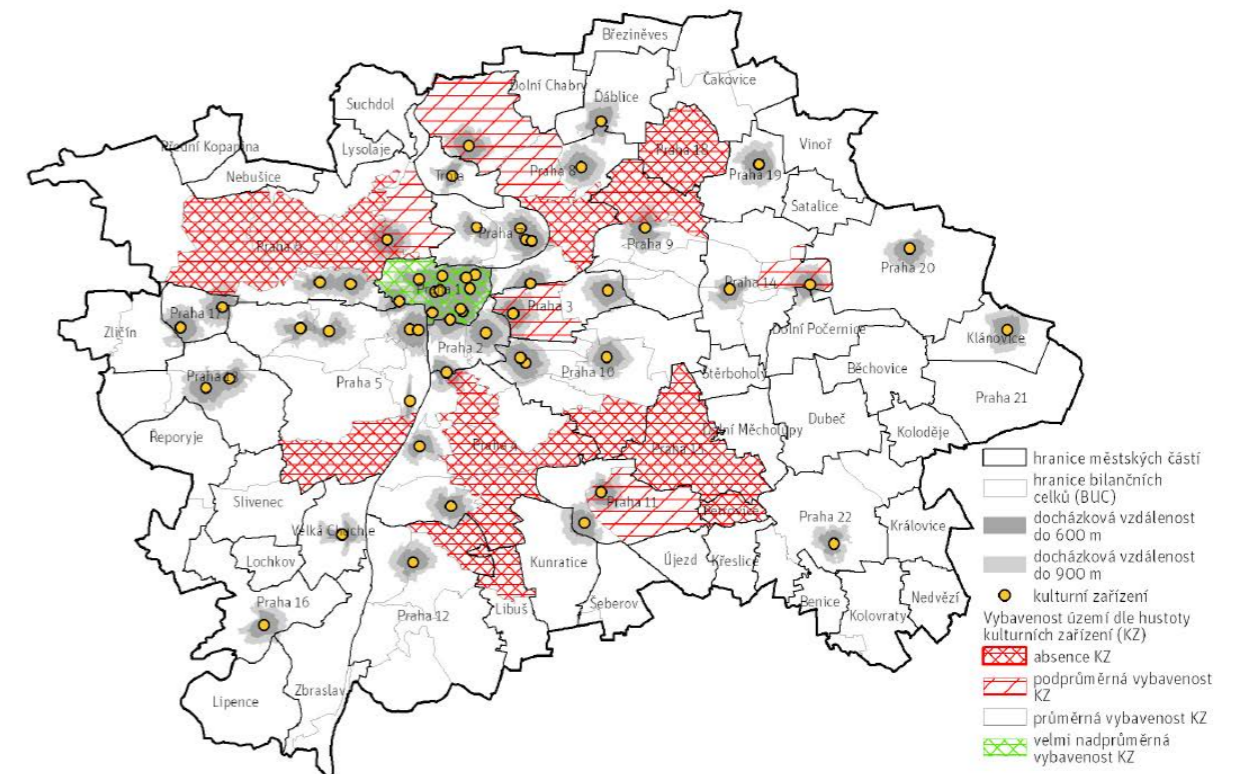
Nízkoprahový princip fungování

Společenské akce – plesy, slavnosti, komunitní setkávání atd.

Dle britských studií je nutné, pro fungování kulturně komunitního centra, hustota 20 000 obyvatel. V docházkové vzdálenosti 15 minut od Budějovické bydlí dle statistického úřadu kolem 21 000 lidí. 90 tisíc lidí využije denně stanici metra a několik desítek dorazí do Prahy regionálními spoji. Další tisíce lidí, nejen z Prahy 4, mají Budějovickou v dojezdové vzdálenosti MHD 15 minut od Hájí až po Vltavskou a od Vltavy až po sídliště Spořilov.

Vývoj zastoupení občansky a kulturně angažovaných obyvatel – zdroj IPR

Dostupnost kulturně komunitních zařízení na území Prahy – zdroj IPR

Reference

Komunitní centrum Máj — České Budějovice

Komunitní centrum v Českých Budějovicích bylo navrženo SLLA Architects. Nachází se uprostřed místního největšího sídliště zvané Máj. Objekt je součástí budoucího lokálního centra společně s další vybaveností. Komunitní centrum se specializuje na sociální služby pro děti a mládež a disponuje pěti, vzájemně oddělenými, provozy — Mateřské centrum, Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, středisko primární prevence, sociální poradenství, služebna městské policie. Objekt je součástí veřejného prostoru, který jim prochází pomocí schodišť a pavlačí až do třetího nadzemního podlaží kde se nachází sportovní hřiště. Budova je kompaktní, otevřená a čitelná.

SLLA Architects | *Miriám Lišková, Michal Sulo*

Investor: Statutární město České Budějovice

Soutěž 2010

Projekt 2012

Realizace 2013-14

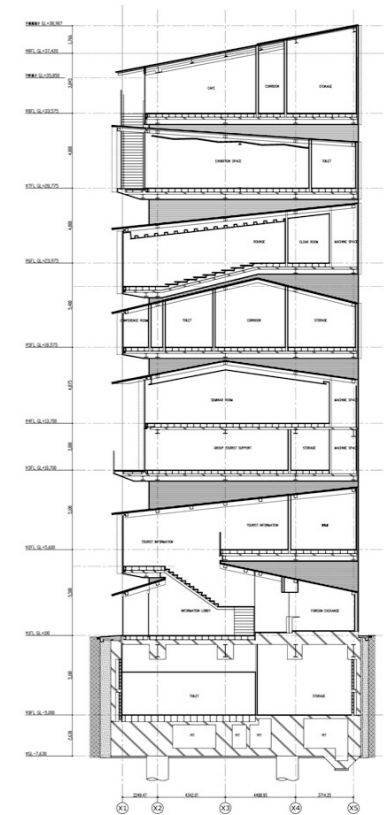
Náklady 58 100 000 CZK

Komunitní centrum Máj

Kulturní a informační centrum Asakusa

Turistické centrum v Tokiu bylo navrženo architektem Kengo Kuma. Nachází se na malém pozemku (cca 320 m²) a je tak vystavěno vertikálně. Budova vypadá že je poskládaná z malých, v Japonku typických, jednopatrových domů se sedlovými střechami. Díky šikmým střechám vznikají uvnitř objektu prostorově zajímavé místnosti, rampy a schodiště reagující na potřeby provozu. Hlavní náplní objektu je turistické centrum, konferenční místnost, víceúčelový sál, výstavní prostory, restaurace a vyhlídková terasa. Jedná se o dobrý příklad kulturního centra vystavěného do výšky.

Kengo Kuma

Adresa: Asakusa, Taitō, Tokio, Japonsko

Projekt 01.2009 - 01.2010

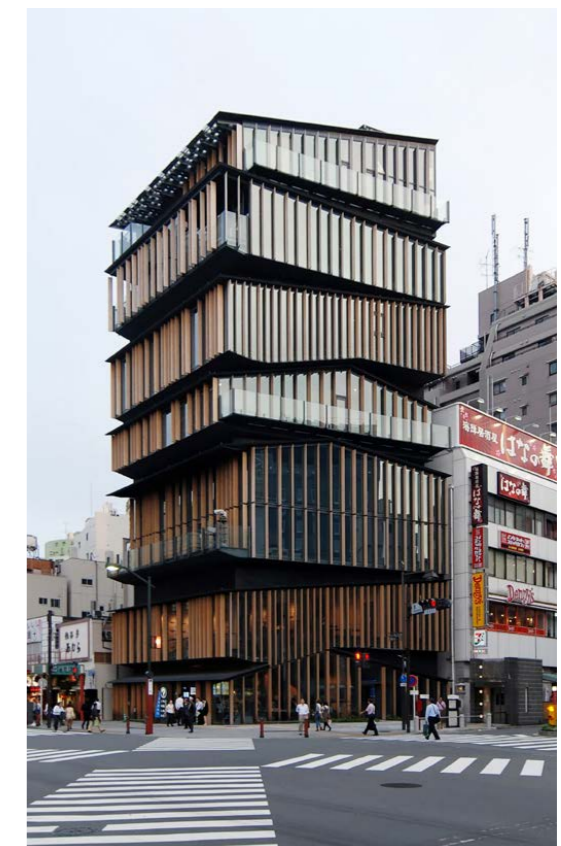
Realizace 08.2010 - 02.2012

Náklady 9 612 600 Euro

Užitná plocha 2160 m²

Zastavěná plocha 234 m²

Plocha pozemku 326 m²

Reference

Kulturní centrum DOX

Kulturní centrum v pražských Holešovicích bylo navrženo Petrem Hájkem. Jedná se o přístavbu k dlouho fungujícím výstavním prostorům moderního umění DOX. V přístavbě rozdělené na tři objekty se nachází administrativní část se školou architektury, restaurací, klubem a vstupní halou. V druhém objektu je hala pro experimentální hudbu a tanec. Ve třetím je taneční studio. Střecha velkého sálu je zatravněna pro relaxaci, venkovní performance či výstavy.

Petr Hajek Architects

Investor

Leoš Válka

Realizace

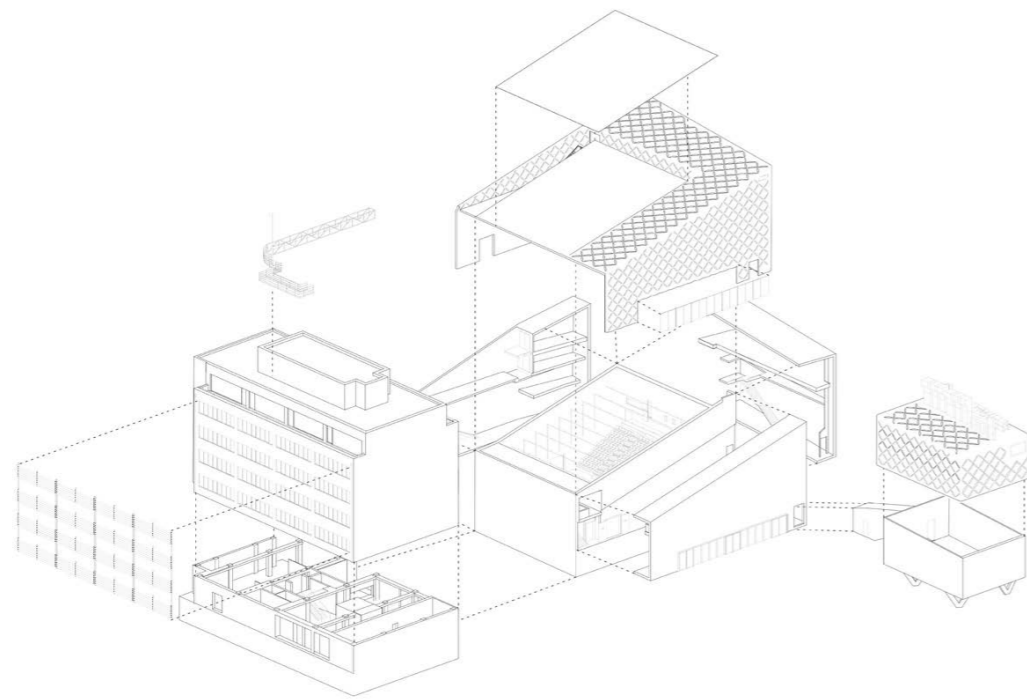
2018

Pozemek

2600 m²

Celková podlažní plocha

5450 m²

Osobní pohled

Budějovická je lokálním centrem. To je výsledkem modernistického plánování a zónového rozdělení města. Uprostřed vybavenost – v okolí bydlení. Zároveň je také dobře dostupná z velké části Prahy 4. Díky městskému úřadu a poliklinice je zde vyšší pohyb obyvatel z celé čtvrti, kteří jsou sem přitahováni. Dalším lákadlem je linka metra zajišťující rychlou přepravu po městě.

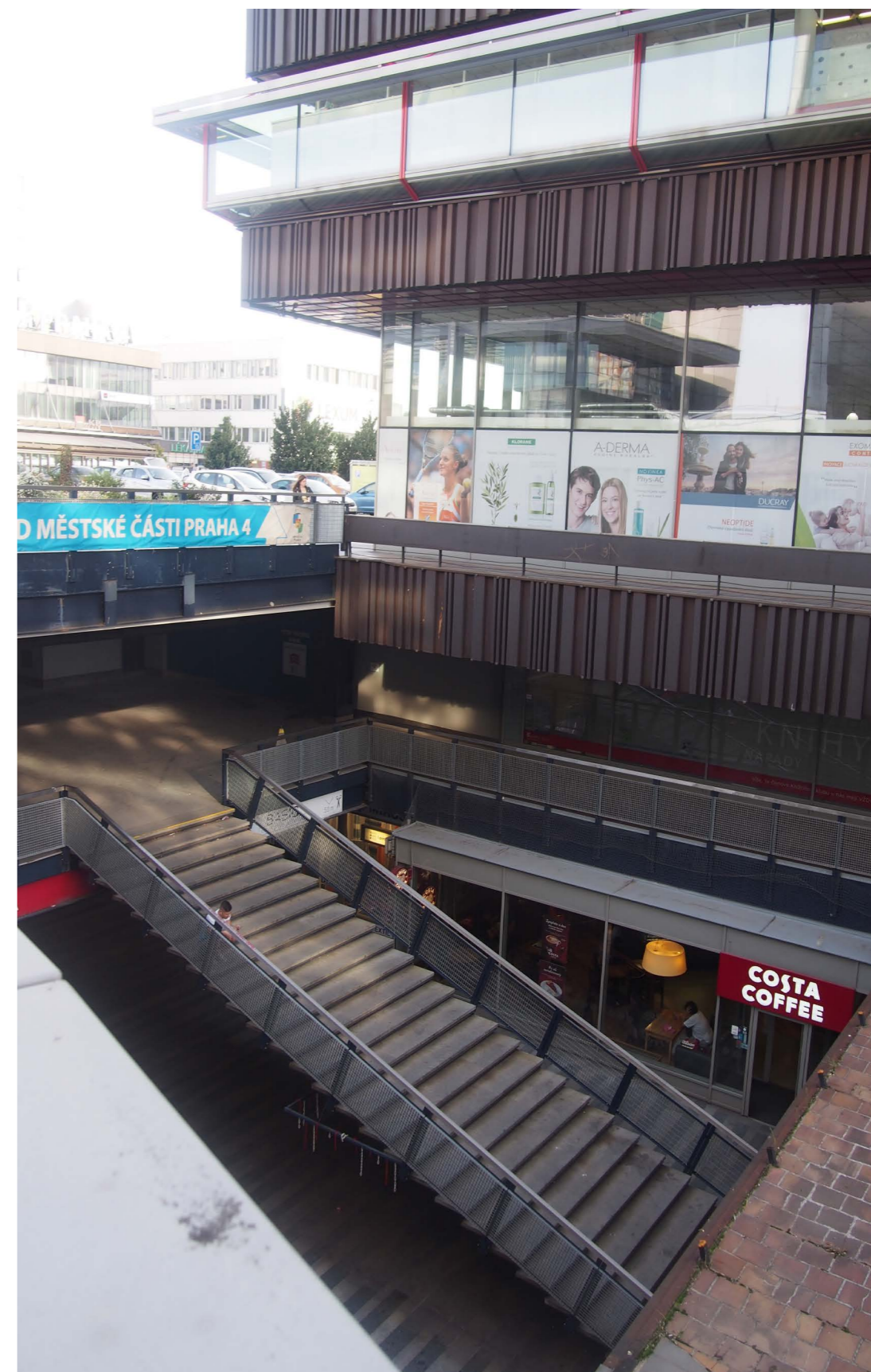
Veřejný prostor je dlouhodobě zanedbávaný a slouží především jako prostor pro pohyb. Pohyb: metro – zastávka autobusu – obchody – úřad – domov. Je zde minimální nabídka pro zastavení, odpočinek a relaxaci. Nechci říct, že je nutné v tomto prostředí relaxovat, je však nutné zkvalitnit veřejný prostor a určit mu jednoznačný charakter a účel. Dnes je “náměstí” zaplněno vizuálním smogem. Pokud bychom chtěli mervomocí najít místo pro zastavení jsou zde různé typy laviček. Jsou však neudržované a ve většině případů spojené s nosičem reklamy. Při leteckém pohledu na rozebírané území si nelze nevšimnout množství parkovacích stání, která zabírají místo kvalitnímu veřejnému prostoru. Tento počet by se měl snížit za pomoci kvalitnějšího systému veřejné dopravy, záchytných parkovišť či budováním podzemních garáží a parkovacích domů.

V původních návrzích Věry Machoninové i atelieru PAK hrála důležitou roli veřejná vybavenost a vyváženost mezi funkcemi v území. Stejně jako je tomu v menších městech součástí centra vždy býval kulturní dům, divadlo či jiné kulturní zařízení. To se zde však nepodařilo realizovat a kulturní objekty zde zcela chybí. Česká Spořitelna využila rozvolnění

trhu po revoluci a vybudovala si zde své hlavní sídlo a zaplnila tak většinu volných stavebních parcel. Nečinnost města hrála také svou roli. Jak už bylo výše zmíněno, Česká spořitelna chystá v následujících letech velký přesun svého sídla ke Smíchovskému nádraží. Takto velká změna je velkou příležitostí pro změnu funkcí v území. Doplnit to co zde chybí.

Nejedná se pouze o kulturní zařízení, které je zde nutně potřeba a v moderních městech je naprostou samozřejmostí. Oblast také postrádá prostory pro setkávání místních komunit. Dětské kroužky jsou zajišťovány školními zařízeními v okolí. Zájmové kroužky pro dospělé však nemají své zázemí ani podporu.

Dostřednost Prahy 4 k Budějovické lze také využít k rozšíření působnosti městského úřadu. Město či jeho městské část má největší přehled o tom co v území chybí. Jedná se především o oddělení sociálních služeb – komunikace s veřejností, projekty pro seniory, děti a mládež, začínající matky a rodiny, preventivní programy, nízkoprahové centrum či integrační a jazykové kurzy pro cizince. Ke všem těmto činnostem potřebuje městská část své prostory, kdy by se tyto kurzy daly pořádat, a které může pronajmout za symbolickou částku neziskovým organizacím zabývajícím se danou problematikou. V současnosti se například kurzy češtiny pořádají v Karlíně a o adekvátní prostory je nouze. Městská část má nejlepší informace o tom co je zde zapotřebí, nemá však kapacity na to, zajistit potřebné pracovníky a programy. Může však poskytnout útočiště neziskovým organizacím zabývajícím se danou problematikou.

Zadání

V diplomní projektu bych se rád zabýval veřejným prostorem na Budějovické a jeho návazností na veřejné funkce typické pro lokální i čtvrtkové centrum dané lokality. Při příležitosti brzkého opuštění administrativních budov Českou Spořitelnou, stojí za to zauvažovat co se s budovami stane. Jádna z možností je jejich odkoupení městskou částí, i když nepravděpodobná. Dalšími možnostmi jsou ponechání nemovitostí v soukromém vlastnictví. I tak je však možné, ze strany města, tlačit na majitele a zasadit se o změnu využití budov. Za pozornost stojí malá budova České Spořitelny na ulici Budějovické naproti DBK, v čele Budějovického náměstí. Budova má jako jediná přímý kontakt s náměstím i s podchodem. Nachází se v ní sál pro více než 200 lidí. Je tak ideálním kandidátem pro rekonstrukci a změnu využití. Za touto budovou se nachází menší, cca čtyřpatrová budova, která v porovnání s okolím působí nevýznamně. Má však podobně dobré umístění. Je naproti úřadu, sousedí s podchodem a s parkovištěm DBK. Je tak v čele druhého významného veřejného prostoru.

V budoucím návrhu bych do území rád doplnil:

- 1/ *Kulturní funkci* pro obyvatele Prahy 4
- 2/ *Komunitní funkci* pro obyvatele z nejbližšího okolí

„Změna vlastnických poměrů jako iniciace změny charakteru prostředí“

Mělo by se jednat o kombinaci kulturního – komunitního centra s kontaktním centrem městské části. Všechny tři složky se dokáží dobře doplnit a využít něco z provozu toho druhého. Mělo by tak vzniknout kulturněkomunitní – kontaktní centrum. Myšlenka pomoci nejslabším na jednom místě s jejich zapojením do zájmových kroužků a poté samostatné účasti na kulturních akcích čtvrtkového charakteru. Určitý vývoj osobnosti.

Centrum, které se nachází na dobře dostupném místě pro celou Prahu 4. Zve občany a díky nim kultivuje své okolí fyzické i duševní. Nejdříve své bezprostřední okolí – Budějovické náměstí, podchod – a poté kulturu celé Prahy 4.

Dle mého názoru je nutné vytvořit bod místního rozvoje. Spouštěč kulturního a komunitního dění, který oživí místní společnost a s předstihem připraví své okolí na příchod mladší generace. Dům by měl být součástí veřejného prostoru, komunikovat s ním. Veřejný prostor by měl být iniciátorem setkávání a komunikace

V diplomním projektu bych chtěl využít pozic výše zmíněných budov a možnosti změny funkčního uspořádání v území.

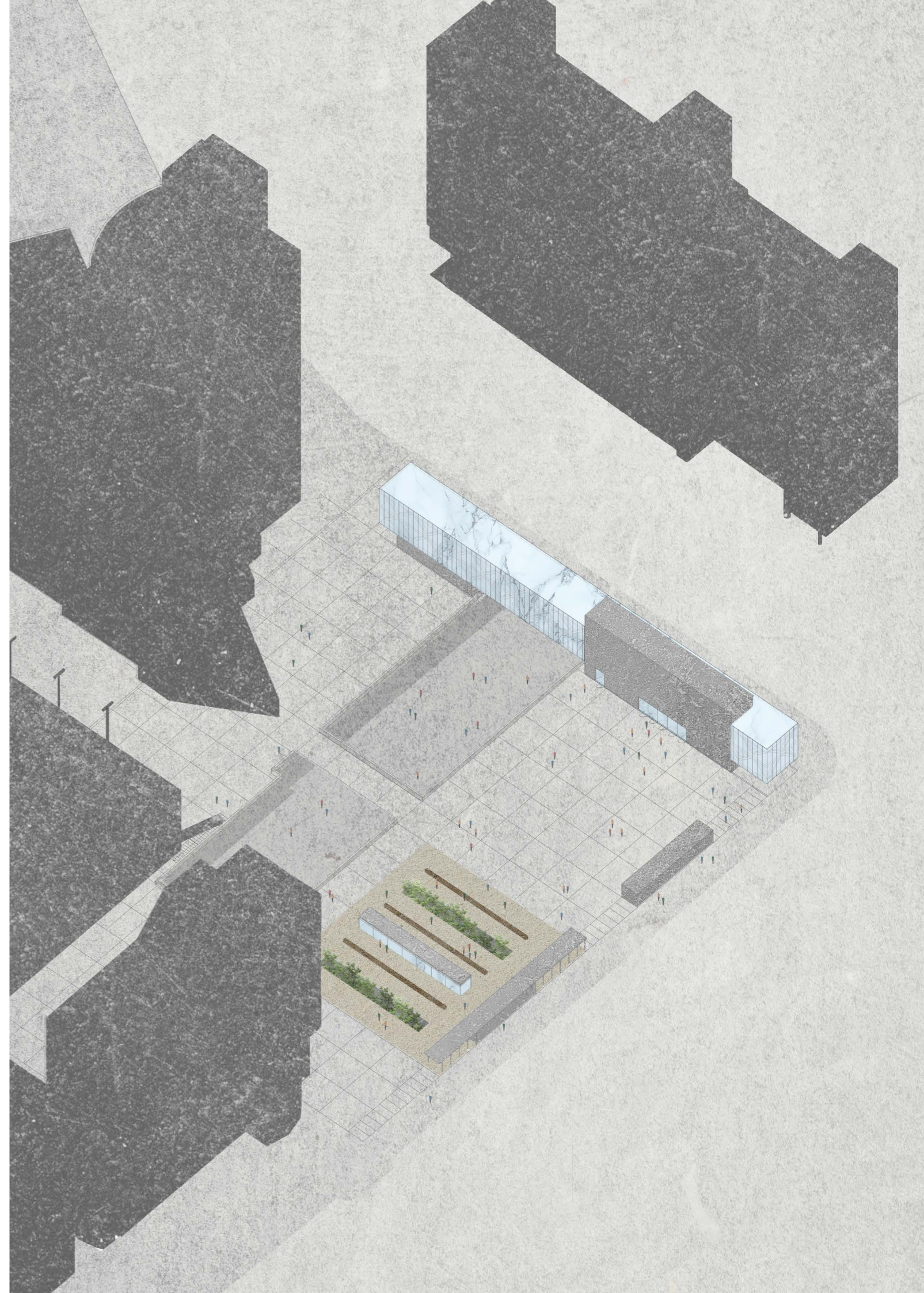

ČS Budějovická na náměstí

Zadní přístavek ČS Budějovická

Návrhová část

Úvod

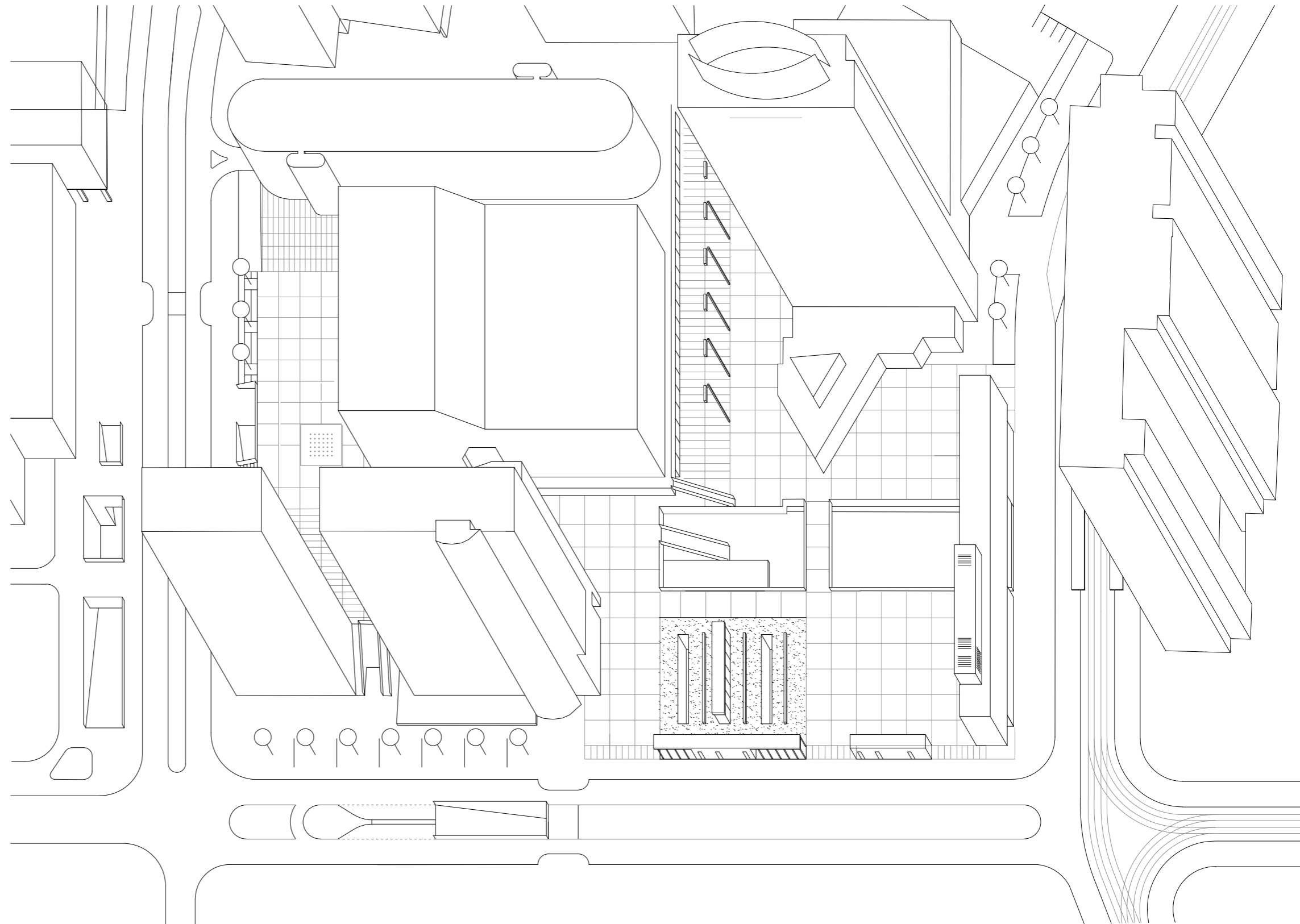
V následující části diplomové práce se blíže věnuji území, které je spojeno podchodem a je přibližně ohraničené ulicemi Olbrachtova – Budějovická – Antala Staška – Poláčkova. Tento prostor čistím, propojuji, dostavuji a doplňuji chybějící funkce.

Při zpracování tématu Budějovické počítám s určitými změnami, které v území dříve či později nastanou, aniž bych je mohl ovlivnit. V současnosti však tyto změny ani jejich náznaky nejsou pozorovatelné. Jedná se především o změny v aktuálně zpracovávaném Metropolitním plánu, ke kterému přistupuji jako k plánu, jenž je nevyhnutelný pro celou Prahu a brzy vstoupí v platnost.

V dané lokalitě počítá Metropolitní plán s prodloužením tramvajových tratí z Pražského Povstání na Budějovickou a dále do Michle a do Podolí k řece. Zhruba polovina zpracovávaného území je zde – prozatím – značena jako transformační. Zabývám se tímto územím i přilehlým veřejným prostranstvím.

Druhou nevyhnutelnou změnou je přestěhování sídla firmy Česká Spořitelna na Smíchov, jak již bylo zmíněno výše. Opuštěným budovám vlastněných Českou Spořitelnou dávám novou náplň. Číním tak, i přestože jsou v soukromém vlastnictví. Tímto krokem navrhuji jednu z možností budoucího rozvoje.

Nedílnou součástí obnovy Budějovické je i nevyhnutelná rekonstrukce nosných konstrukcí podchodu, o které se již delší dobu diskutuje. Bez této rekonstrukce nemůže veřejný prostor na Budějovické správně fungovat.

Změny v území

Těžištěm Budějovické je od svého vzniku budova DBK. Jelikož veškerý veřejný prostor je v její přímé návaznosti, počítám ve svém návrhu s uvedením budovy do původního stavu. Nezabývám se však její rekonstrukcí, neboť si myslím že se jedná o rozsah prací převyšující jeden diplomní projekt. K nejvýraznějším změnám týkajících se DBK patří ubourání přístavku vzniklého během rekonstrukce v roce 2006 a vytvoření rádného průchodu k ulici Poláčkova, kde se nachází základní škola se sportovním zázemím, a sídliště Antala Staška. Objekt DBK ponechávám provozovateli pod podmínkou prostorové reorganizace obchodních ploch, tak aby v co nejvyšší možné míře komunikovali s přilehlým veřejným prostorem. Ne jako v současnosti, kdy jsou skleněné výlohy přelepeny plakáty s čerstvými rajčaty a jahodami.

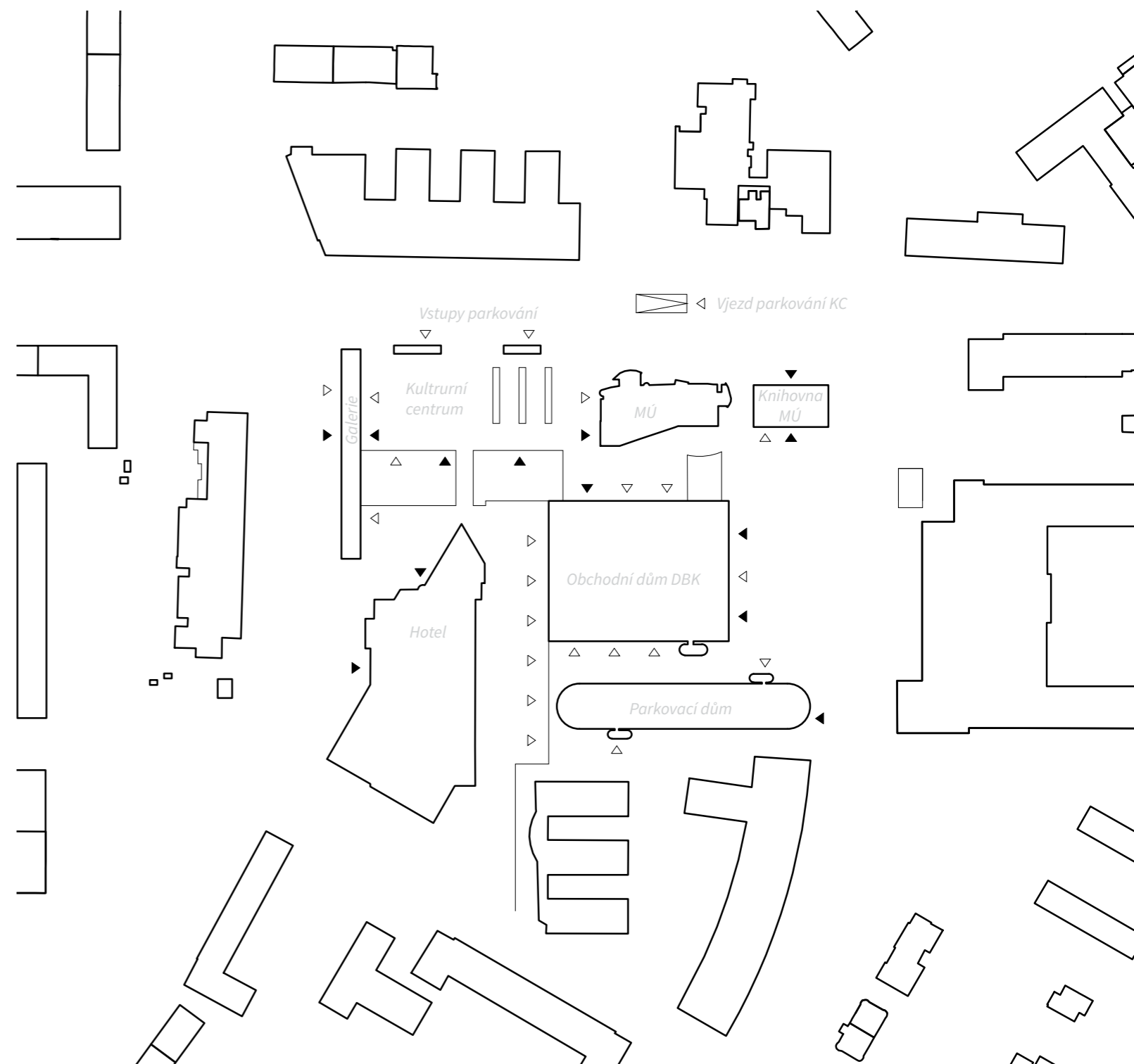
Výraznými funkčními změnami v daném území je změna využití budov po odchodu české spořitelny. Do objektu v ulici Budějovická přemístí měřský úřad Prahy 4, který se v současnosti nachází v pronájmu v kancelářské budově u polikliniky Budějovická. Navrhuji odkoupení daného objektu. Budova je orientovaná do Budějovického náměstí, což jí vytváří předprostor hodný radnice městské části. Je dobře přístupná z podchodu, respektive z metra i budoucí tramvajové zastávky. Kancelářskou budovu uvolněnou po městském úřadě přenechávám k dispozici poliklinice. Budovu je možné nadále využívat pro kancelářské účely, nebo je jednoduše transformovatelná na lůžkové oddělení.

Budově České Spořitelny v ulici Olbrachtova vracím její plánované využití – ubytovací. Nosná konstrukce – jak je uvedeno výše – byla budována pro hotel určený k ozdravným pobytům zemědělců. Hotelové využití je tak pro daný objekt vhodné. Nevhodnost nosné konstrukce ke kancelářskému využití je zároveň jeden z důvodů budoucího přesunutí sídla ČS. Do prvních třech nadzemních podlažích objektu lze umístit uvítací halu, konferenční místnosti, restauraci, kavárnu a jiné hotelové služby. Nadzemní podlaží 4 – 20 jsou určena k vybudování až 272 pokojů pro hosty. Ve 21. podlaží je prostor pro restauraci či bar s výhledem na Prahu, nebo luxusnější apartmány.

V budově v ulici Poláčkova zachovávám kancelářské prostory a ponechávám na majiteli její budoucí využití.

Čtyřpatrový přístavek k budově ČS v ulici Budějovická bourám a stavím zde dvanáctipatrovou kancelářskou budovu s funkčním parterem. Z ulice Budějovické je umístěna pobočka městské knihovny a z předprostoru DBK hlavní vstup do budovy a kavárna. V úrovni třetího nadzemního podlaží ponechávám propojení budov skrze můstek pro případné potřeby úřadu rozšířit svou působnost. Zbytek podlaží, která úřad nevyužije, lze pronajmout. Objekt je navržen s jedním jádrem a každé podlaží lze rozdělit na dvě samostatně pronajímatelné části.

Vedle Budějovické aleje stavím parkovací dům s kapacitou 112 parkovacích míst.

Veřejný prostor

Z veřejného prostoru odstraňuji přebytečné prvky (bariéry a reklamy) a nechávám či zřizuji pouze prvky, které do veřejného prostoru patří. Z hlavních veřejných ploch (Budějovické náměstí a předprostor DBK) odstraňuji parkovací místa a umísťuji je do nově zbudovaných parkovišť.

K v současnosti hlavnímu a nejvíce frekventovanému veřejnému prostoru, podchodu připojuji dvě náměstí a novou ulici. Samotnému podchodu ponechávám tranzitní a obchodní funkci a umísťuji do něj hlavní vstup do kulturního a komunitního centra.

Zároveň si uvědomuji velký investiční potenciál lokality, proto jasně definuji síť veřejných prostranství, na kterou navazují jednotlivé objekty, které se budou v čase měnit. Mohou tak naplnit rozvojový potenciál místa a v budoucnu tak nebude omezena výšková výstavba.

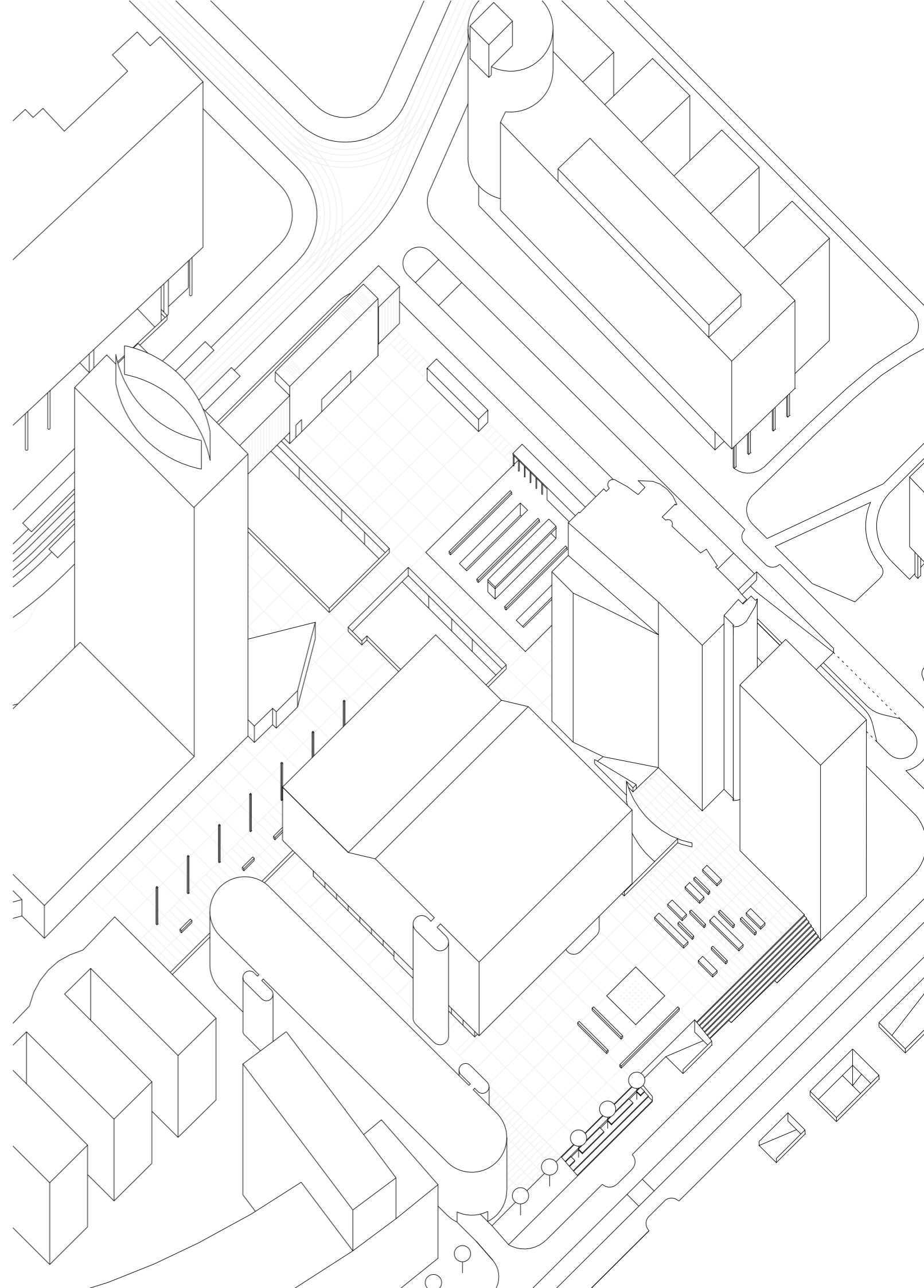
Budějovické náměstí chápu jako záliv, místo, které je obklopeno vysokými solitéry. Jako kdyby člověk stál ve skalním údolí. Náměstí neoplývá vysokou koncentrací lidí a komunikační koridory jsou po jeho obvodu – ul. Olbrachtova – ul. Budějovická – podchod. Jelikož neslouží jako komunikační prostor, umísťuji na něj kulturní a společenské akce pořádané kulturním centrem a městskou částí – koncerty, slavnosti, promítání, veřejné bruslení atd. Jedná se o proniknutí kulturního centra do veřejného prostoru. Vyplňuji tak prázdno ve veřejném prostoru. Náměstí je rozděleno na dvě části – tvrdou a měkkou – plochou a zvlněnou – akční a relaxační. V severovýchodní části náměstí je prázdná plocha umožňující shromažďování lidí a konání kulturních akcí. V jihozápadní části je materiálově

odlišená, odpočinková část se sezením. Z rýh pronikajících do komunitního centra prorůstá zeleň a v měkkém mlatu lze místy objevit trsy trávy. Ve středu je převýšený světlík, který nabízí stín. Jedná se o oázu uprostřed betonové krajiny.

Horní náměstí – před DBK – považuji za obchodní a komunikační prostor. Je obklopeno DBK, městským úřadem, poliklinikou, parkovacím domem a nacházejí se zde zastávky MHD a regionálních spojů i vstupy do podchodu. Okolní vybavenost zajišťuje velký pohyb lidí. Na horní náměstí umísťuji pouze vodní prvky a posezení. Kromě toho náměstí dělím na tranzitní a statickou část za použití rozličných materiálů a měřítek dlažby.

V průchodu od podchodu k základní škole Poláčkova a sídlišti Antala Staška, který vznikne po ubourání přístavku DBK, podporuji jeho lineární charakter. Celý průchod je pěší zóna, z jedné strany lemován parterem DBK a z druhé nabízející možné napojení s hotelem. Nabízí tak klidné posezení u přilehlých provozoven.

Platforma nad podchodem před hlavním vstupem do DBK slouží pro dočasné výstavy či expandování přilehlých provozoven do veřejného prostoru.

Kulturní centrum

Funkční nedostatek – kulturní vybavenost – na Budějovické doplňují vybudováním kulturního a komunitního centra.

Centrum umísťujú miesto súčasného obchodného domu HSP, kde se nacházejí potraviny, drogerie, fast food a pobočky bank. Hlavní vstup je z podchodu. Centrum je rozdělitelné na tři samostatné provozy: kavárnu, kulturní centrum se dvěma sály a multifunkčním foyer a komunitní centrum s kanceláři a pronajímatelnými klubovny a sály pro menší skupiny. Celá budova je propojená chodbami a tak lze jednoduše procházet mezi jednotlivými částmi, které jsou si provozně velice blízké a využívat tak možností ostatních provozů. Čtvrtou, lehce oddělenou částí, je kulturní provoz náměstí a k němu přiléhající sklady v podzemí obslužené nákladním výtahem.

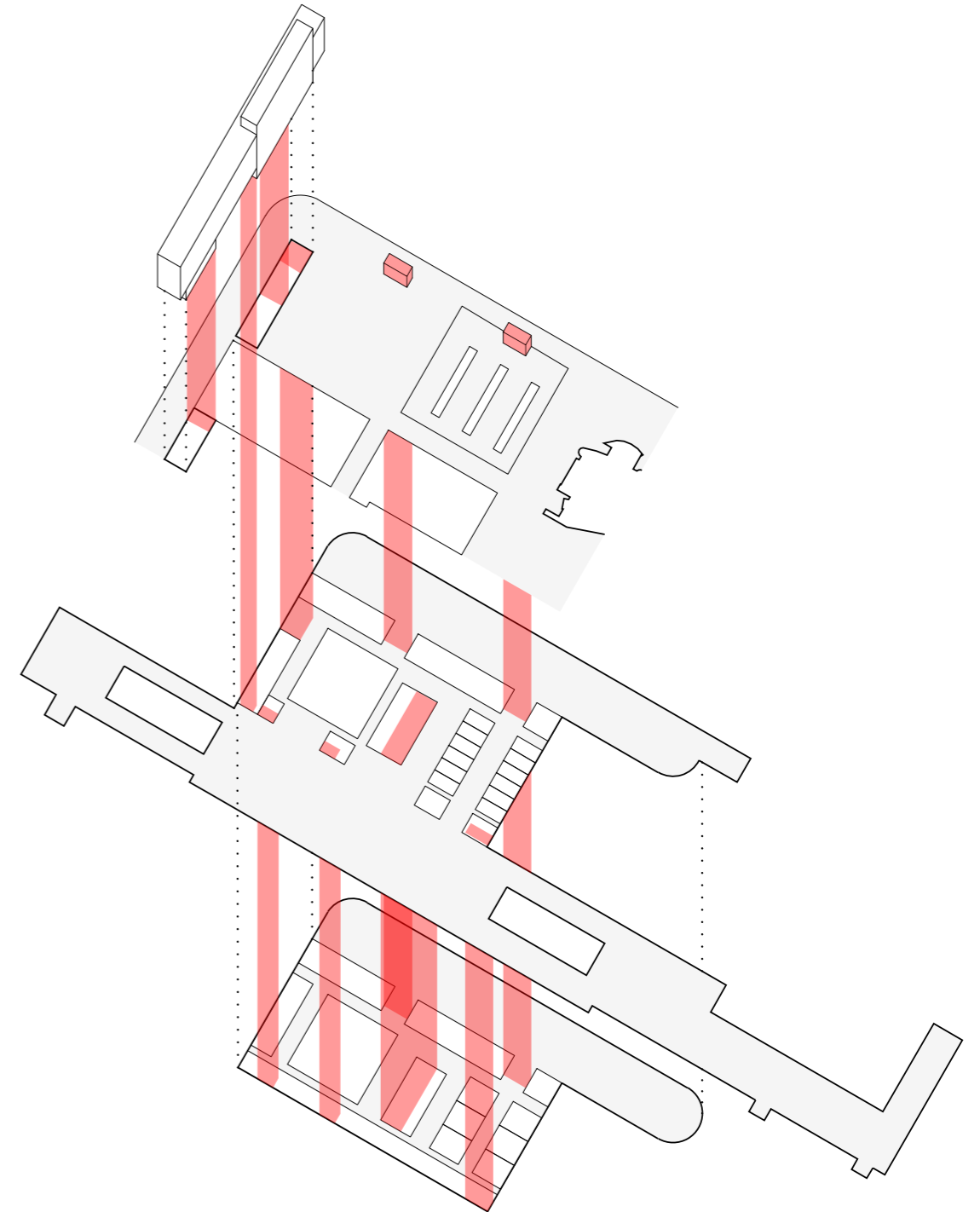
V kulturní části centra se nachází multifunkční sál až pro 450 lidí. Jedná se o sál bez elevace určený primárně pro pořádání společenských akcí, plesů, filmových promítání, konferencí, alternativního divadla s variabilním uspořádáním jeviště a hlediště a dalších událostí. Foyer může sloužit celodenně a díky velkému pobytovému schodišti nabízí variabilní způsoby využití. Na foyer je napojen i menší, přednáškový sál s kapacitou sto lidí. Když neprobíhají akce ve velkém sále, lze do foyer z přilehlých skladů umístit regály městské knihovny nebo výstavní panely pro krátkodobé výstavy. Může sloužit i jako externí výukové prostředí pro přilehlé školy. Prostor mohou využít i kurzy či akce z vedlejšího komunitního centra. Komunitní centrum má samostatný vstup z podchodu a je rozděleno na

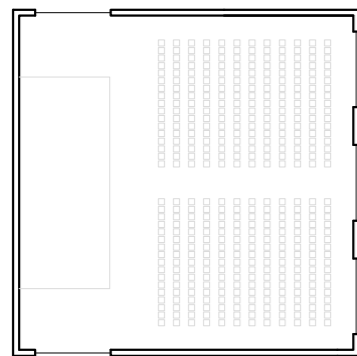
administrativní prostory a malé sály k pronájmu. U sálů se nacházejí i šatny a sklady s vybavením.

Ke kulturnímu centru jsou připojena i tři podzemní parkovací podlaží s kapacitou 162 míst. Parkování se nachází pod ulicí Budějovická, ze které se zároveň do garáží vjíždí. Z parkoviště je umožněn přímý vstup jak do kulturního centra, tak na venkovní povrch. Parkoviště proto může sloužit pro rezidenty i návštěvníky okolních institucí. Inženýrské sítě, které byly vedeny pod povrchem jsou sjednoceny v kolektoru, který vede po severní straně ulice.

Technické místnosti pro celý objekt se nacházejí v severním rohu u ulice Olbrachtova. Z této ulice vedou i přípojky inženýrských sítí. Jelikož se objekt nachází v podzemí u nejvýše položeného místa pražské kanalizace je kanalizace objektu svedena do jímky, poté jsou splašky přečerpávány a následně odváděny do kanalizačního systému. Plocha náměstí je využita jako sběrač dešťové vody, která je sváděna do nádrže a následně používána na splachování. Vzduchotechnické vstupy i výstupy z objektu i odvětrávání přečerpávací komory je vedeno skrze novou budovu na náměstí.

Požární únikové cesty z prvního podzemního podlaží jsou nechráněné vedou přímo do podchodu. V druhém podzemním podlaží jsou chráněné únikové cesty vedoucí do podchodu i na náměstí. V celém objektu (kulturní centrum i garáže) jsou rozmístěny sprinklery, které jsou napojeny na nádrž s vodou.

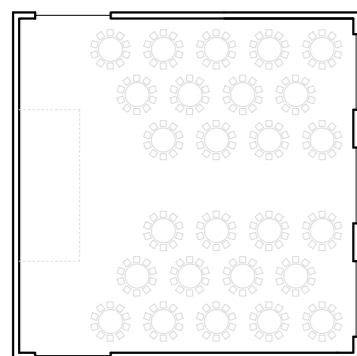
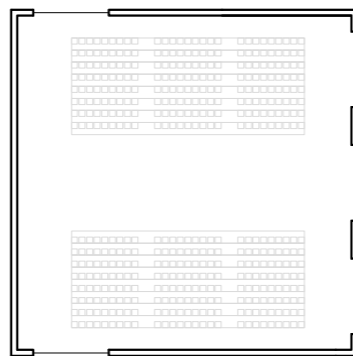

Divadelní uspořádání

Návštěvníci max. 400 os.
Podium 14 x 6 m

Alternativní divadlo

Návštěvníci max. 430 os.
Libovolné uspořádání sezení

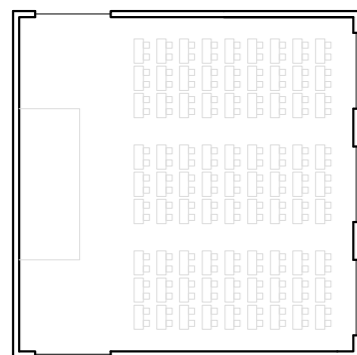
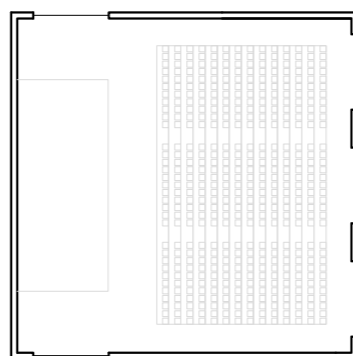

Plesové uspořádání

26 stolů pro 10 osob
Návštěvníci max. 260 os.
Podium 10 x 4 m
nebo taneční parket

Divadlo s elevací

Hlediště s elevací
Návštěvníci max. 450 os.
Podium 14 x 6 m

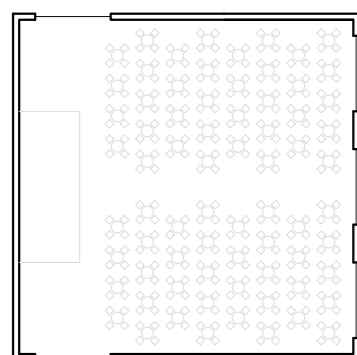
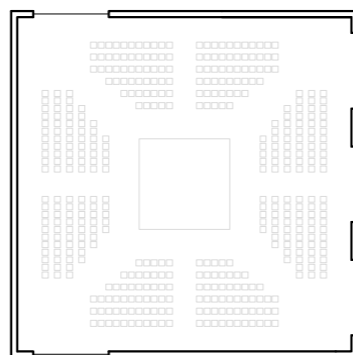

Školní x konferenční uspořádání

81 lavic pro dvě osoby
Návštěvníci max. 162 os.
Podium 10 x 4 m

Aréna

Návštěvníci max. 430 os.
Podium na střed 6x6m

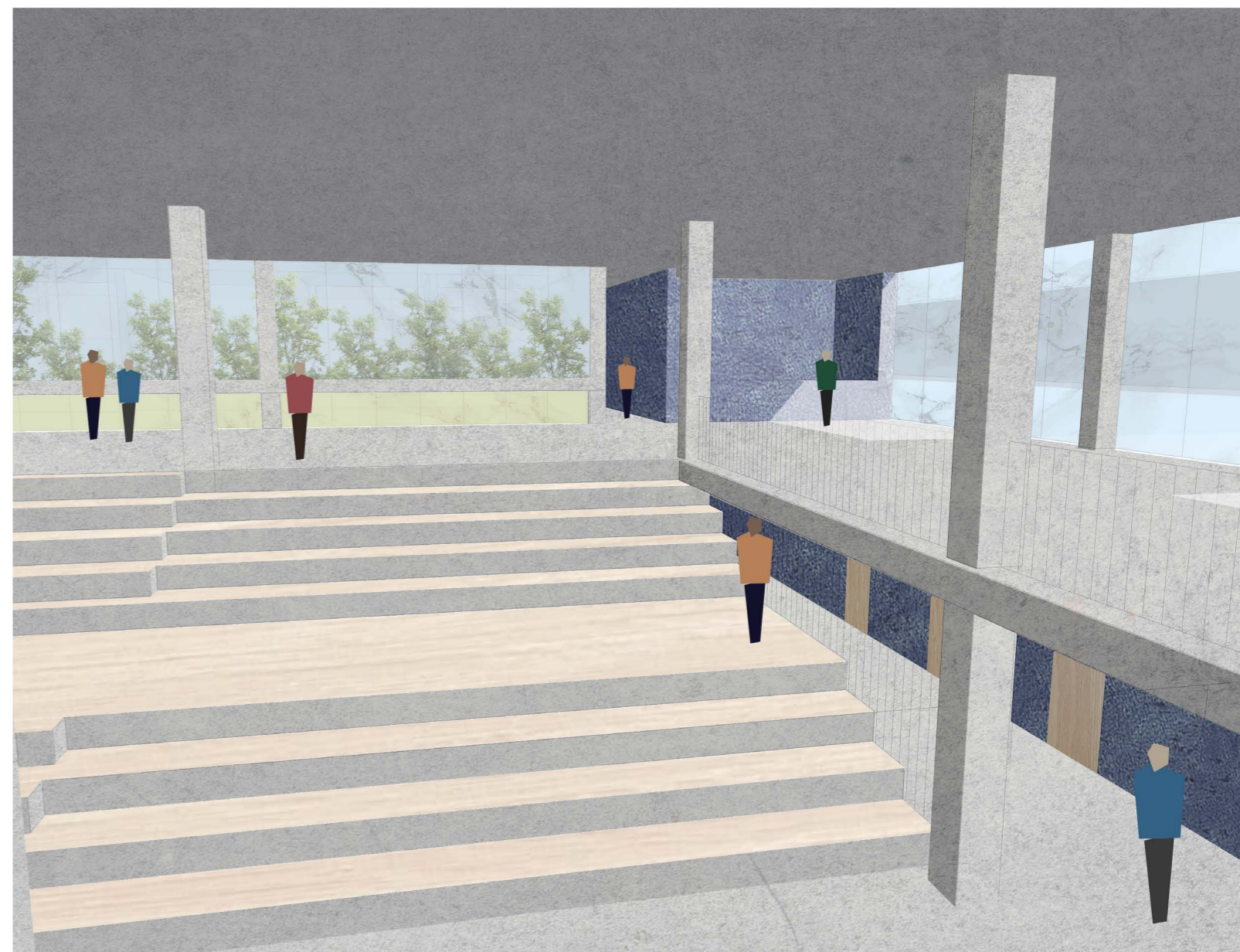
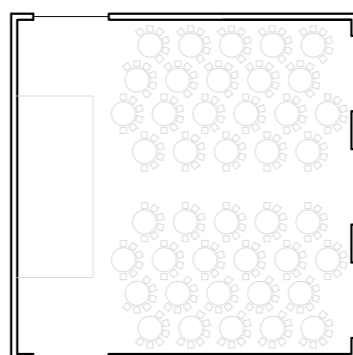

Bistro uspořádání

Návštěvníci max. 288 os.
Podium 10 x 4 m

Kabaret

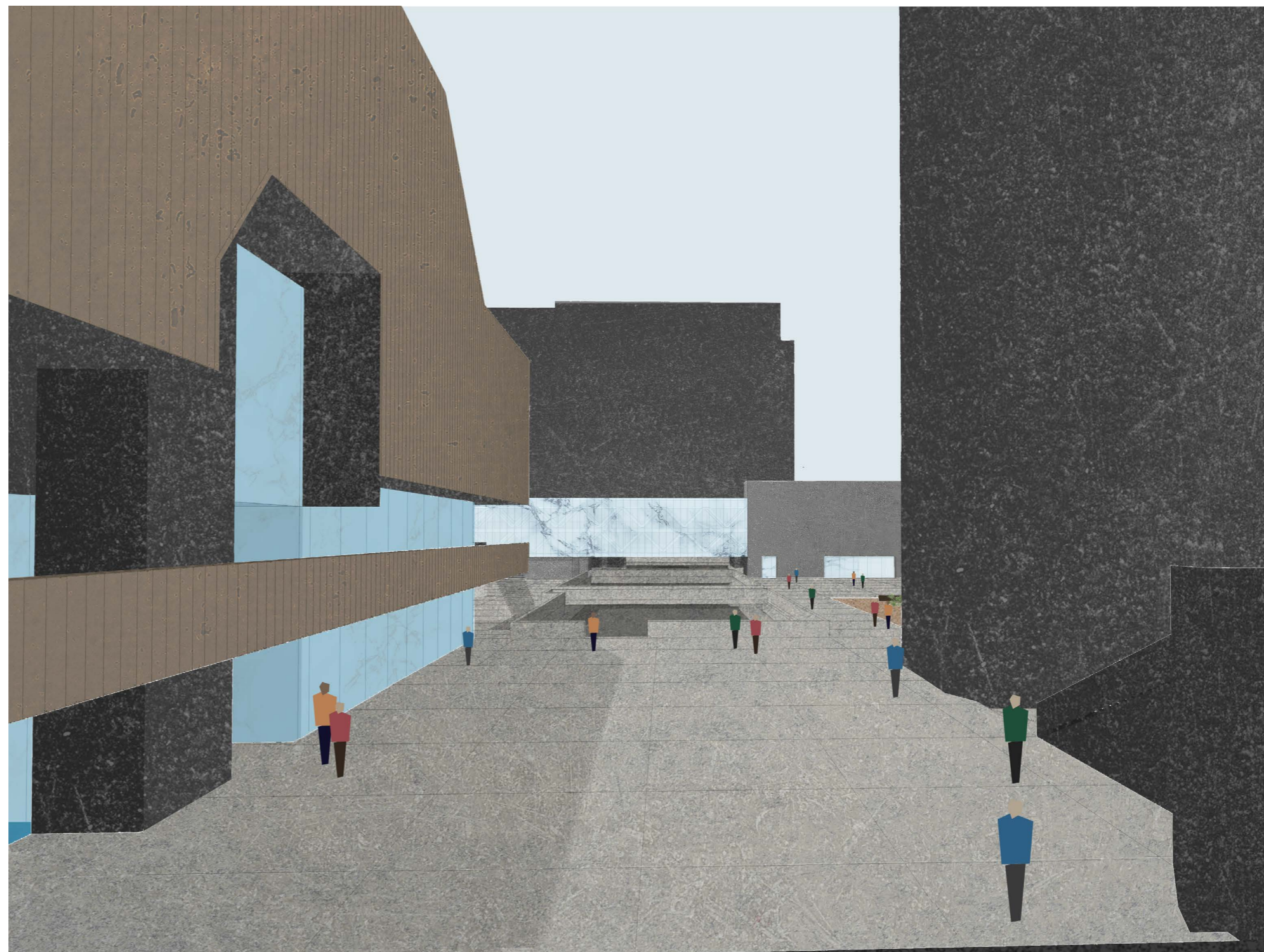
42 stolů pro 6 osob
Návštěvníci max. 252 os.
Podium 12 x 5 m

Galerie

Objekt přemostující podchod je v porovnání s velkými solitéry křehkou lávkou, i tak se jím měřítkem vyrovnává. Náměstí ohraničuje a tvoří jeho čelo. Dává mu funkci – přispívá k jeho využití – produkuje ho. Funkčně i fyzicky se zařezává do kulturního centra a využívá možnosti jeho zázemí pro pořádání společenských událostí. Kulturní centrum tak může expandovat do veřejného prostoru skrze tento dům.

Sokl domu skrývá meziúrovňové vstupy a výstupy. Objekt zpřístupňuje šatny pro účinkující, technické zázemí a sklady umístěné v kulturním centru. Samostatně přístupné jsou z náměstí veřejné toalety. V přízemí se nachází vstupní prostor do objektu s možností pro umístění kavárny. Druhé a třetí podlaží přemostují podchod. Příhradová konstrukce usedá na druhé straně podchodu na betonový sokl, který skrývá výstup z podchodu a vstup se zázemím pro zaměstnance. Druhé nadzemní podlaží je určeno gastronomickému provozu se zázemím v jižní části a posezením nad podchodem. Výhled z objektu nabízí přehled nad komplikovanou situací Budějovické. Ve špičce budovy na náměstí je provozně oddělitelný konferenční sál pro 70 lidí. Třetí nadzemní podlaží je určeno k provozu galerie či výstavních a reprezentativních prostor městské části. Díky subtilitě je objekt dobře prosvětlen. V části nad náměstím se nachází vstup na střechu a do technických místností.

Výkresy

Nadcházející výkresy

sever

měřítko 1 : 2000

0m 100 m

- 1 — Situace
- 2 — Axonometrie

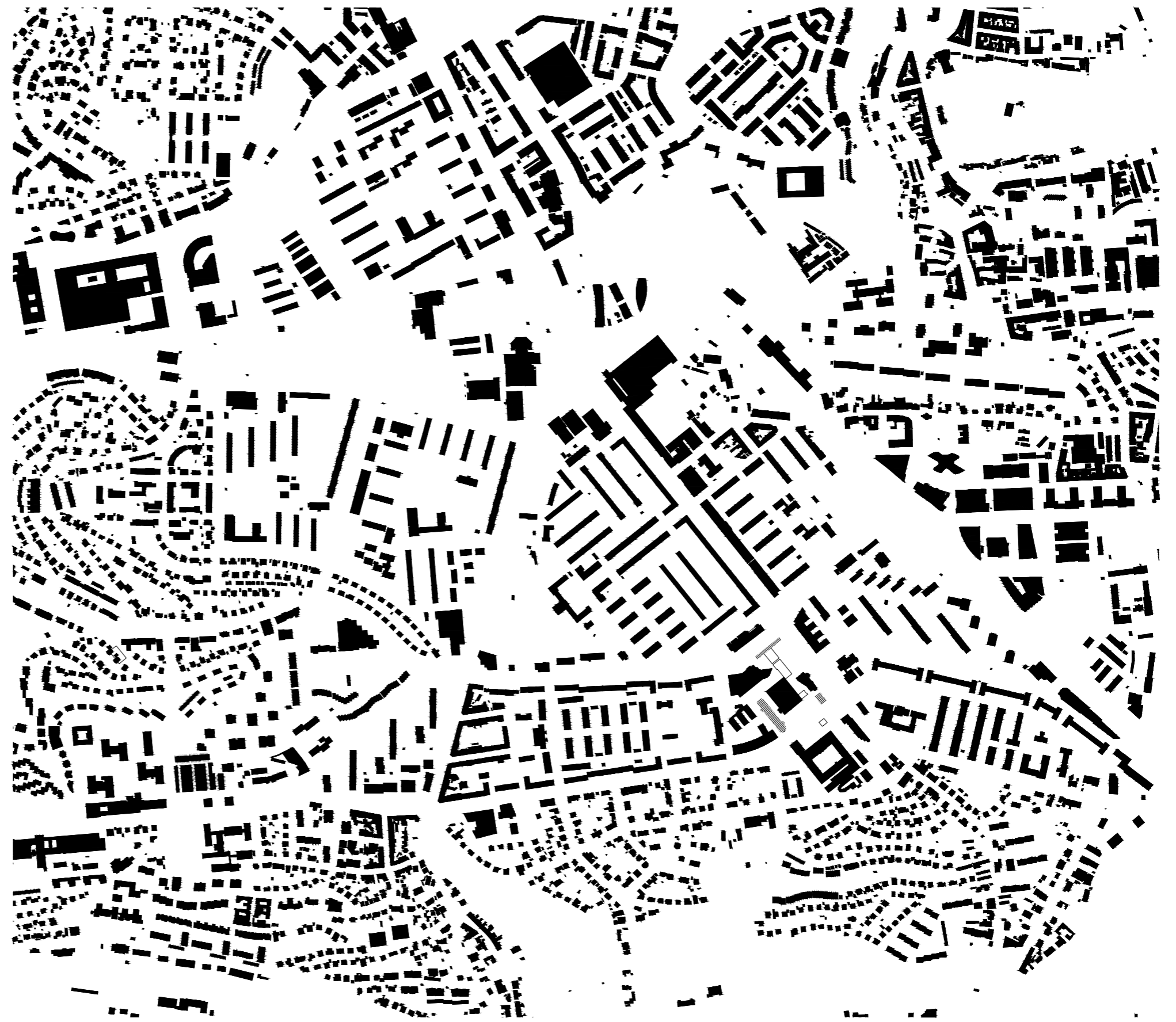
sever

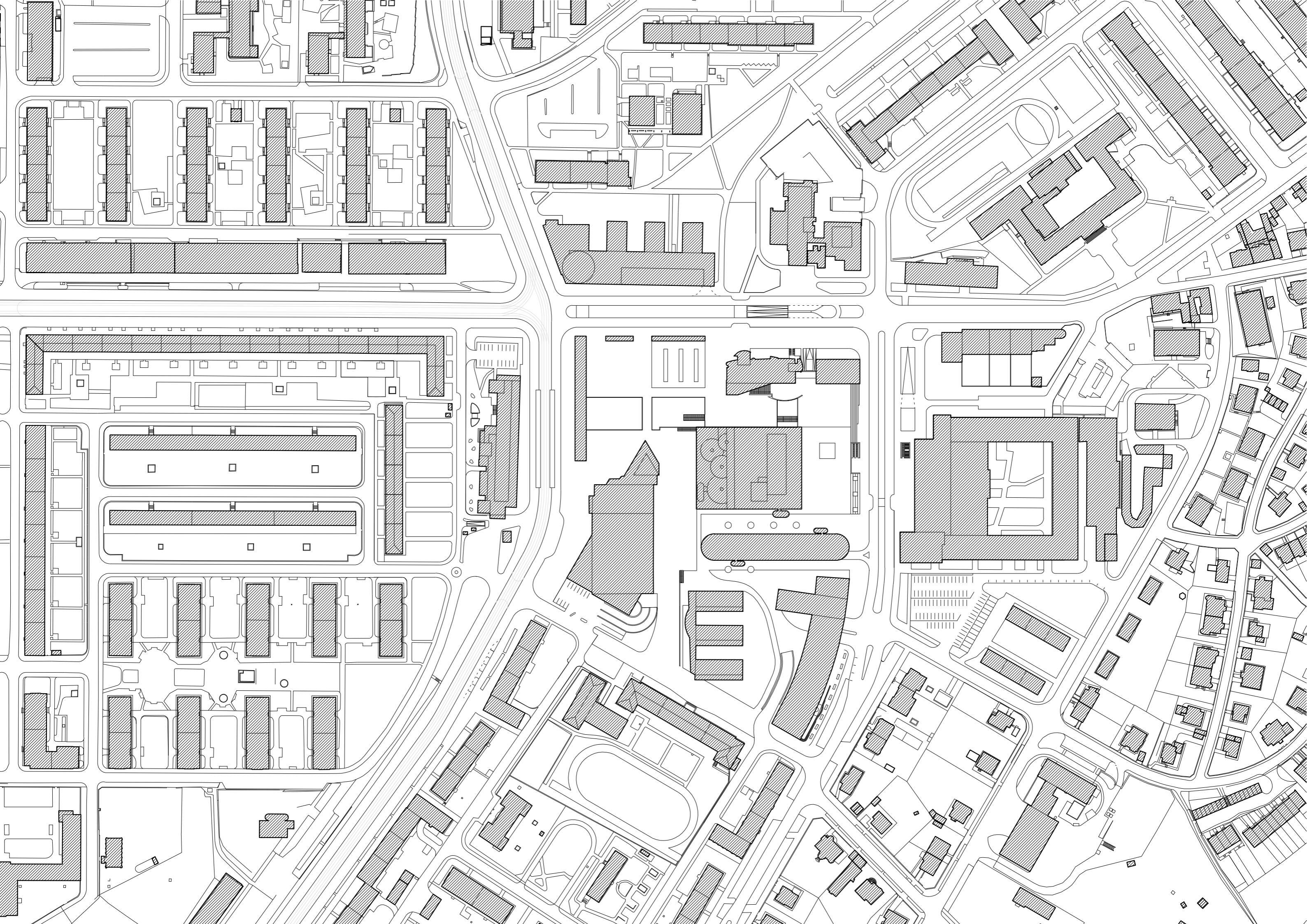

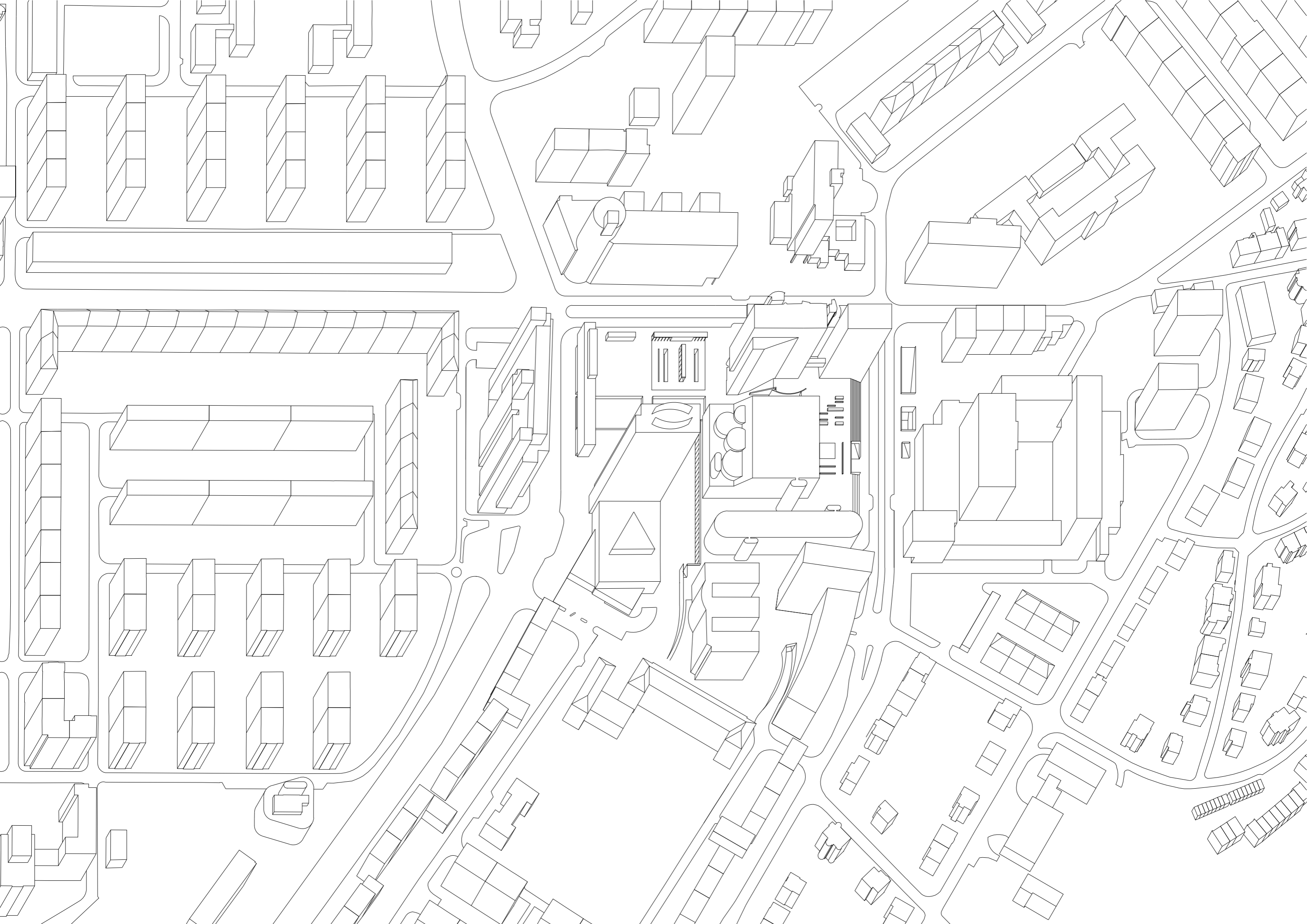
měřítko 1 : 1000

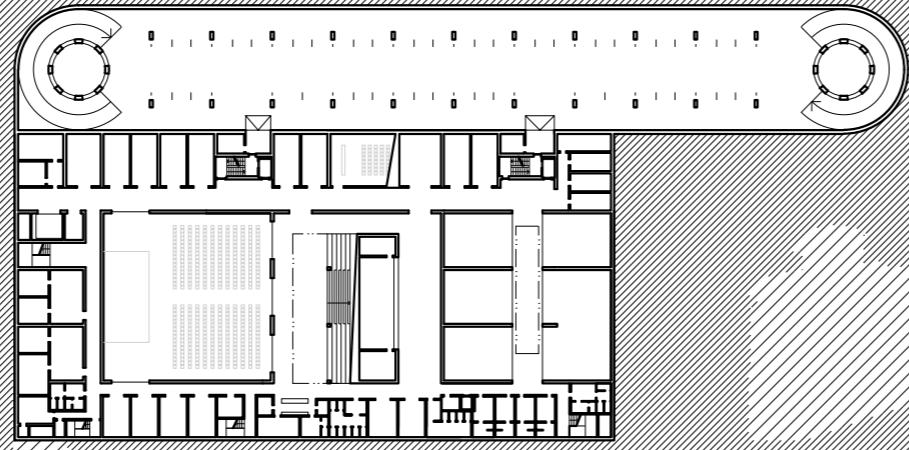
0m 50 m

- 3 — Půdorys úrovně - 7,300
- 4 — Půdorys úrovně - 4,200
- 5 — Půdorys úrovně $\pm 0,000 = 270,8 \text{ m.n.m.}$
- 6 — Půdorys úrovně + 4,000
- 7 — Půdorys úrovně + 7,500
- 8 — Podelné řezy
- 7 — Příčné řezy

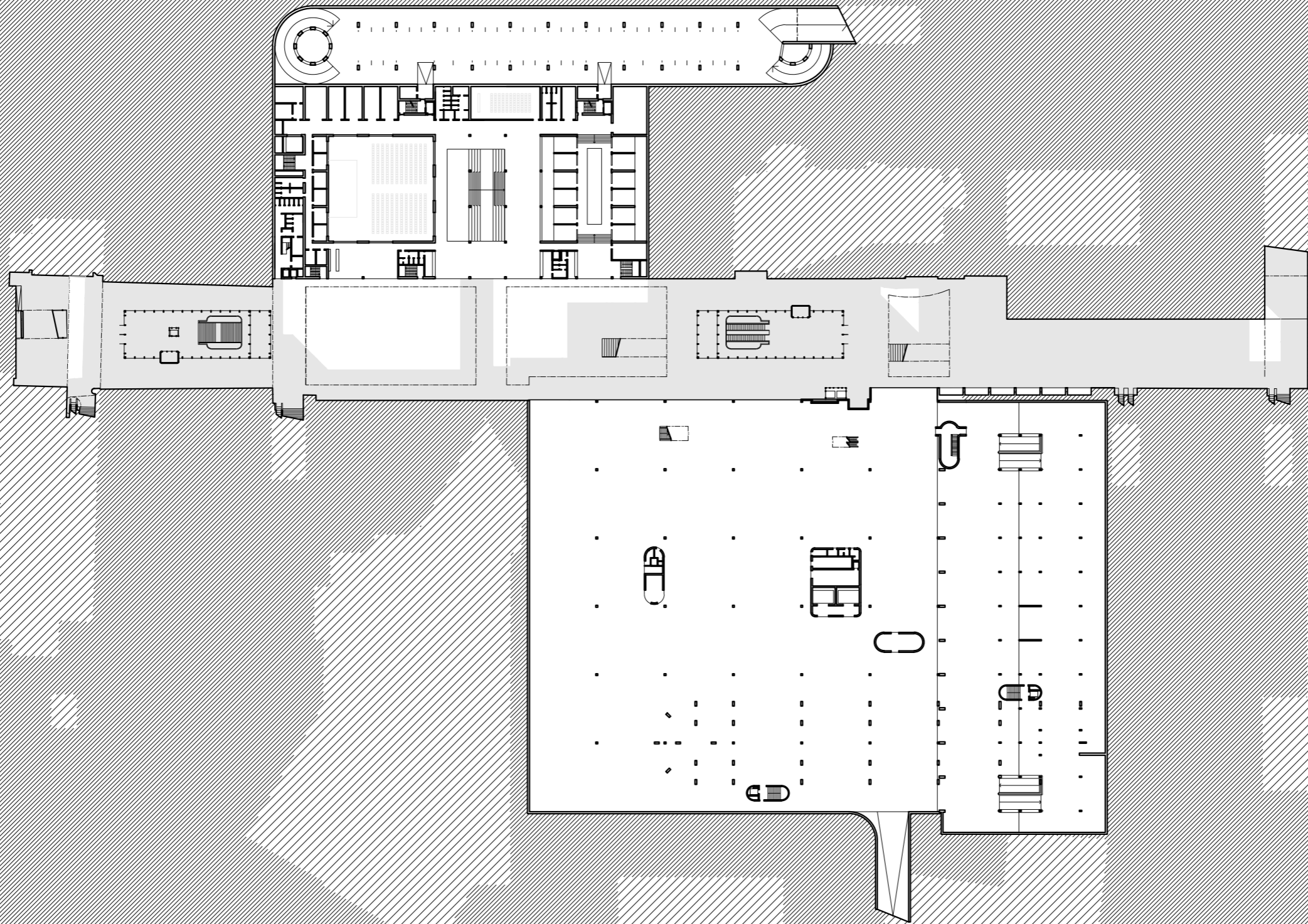

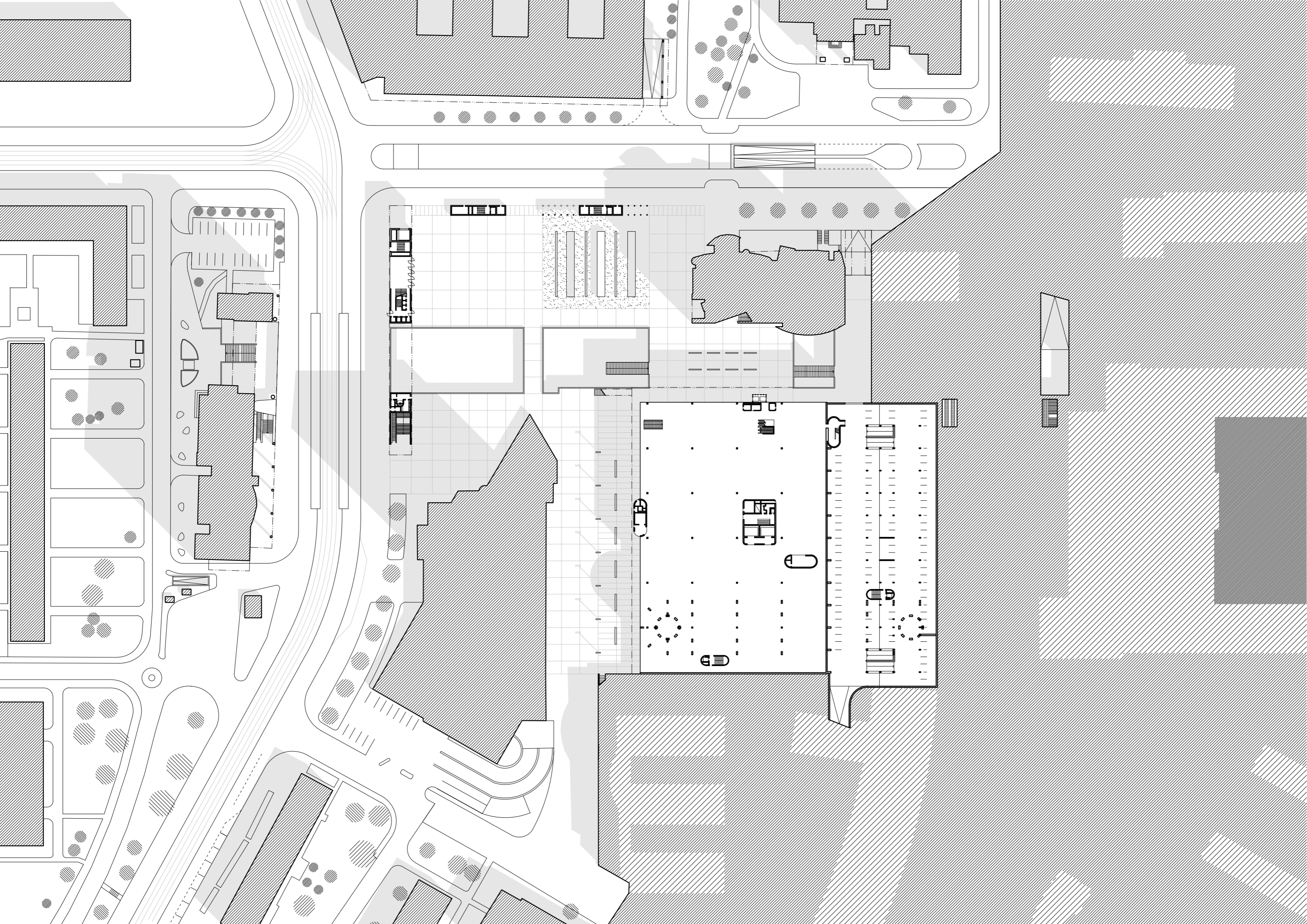

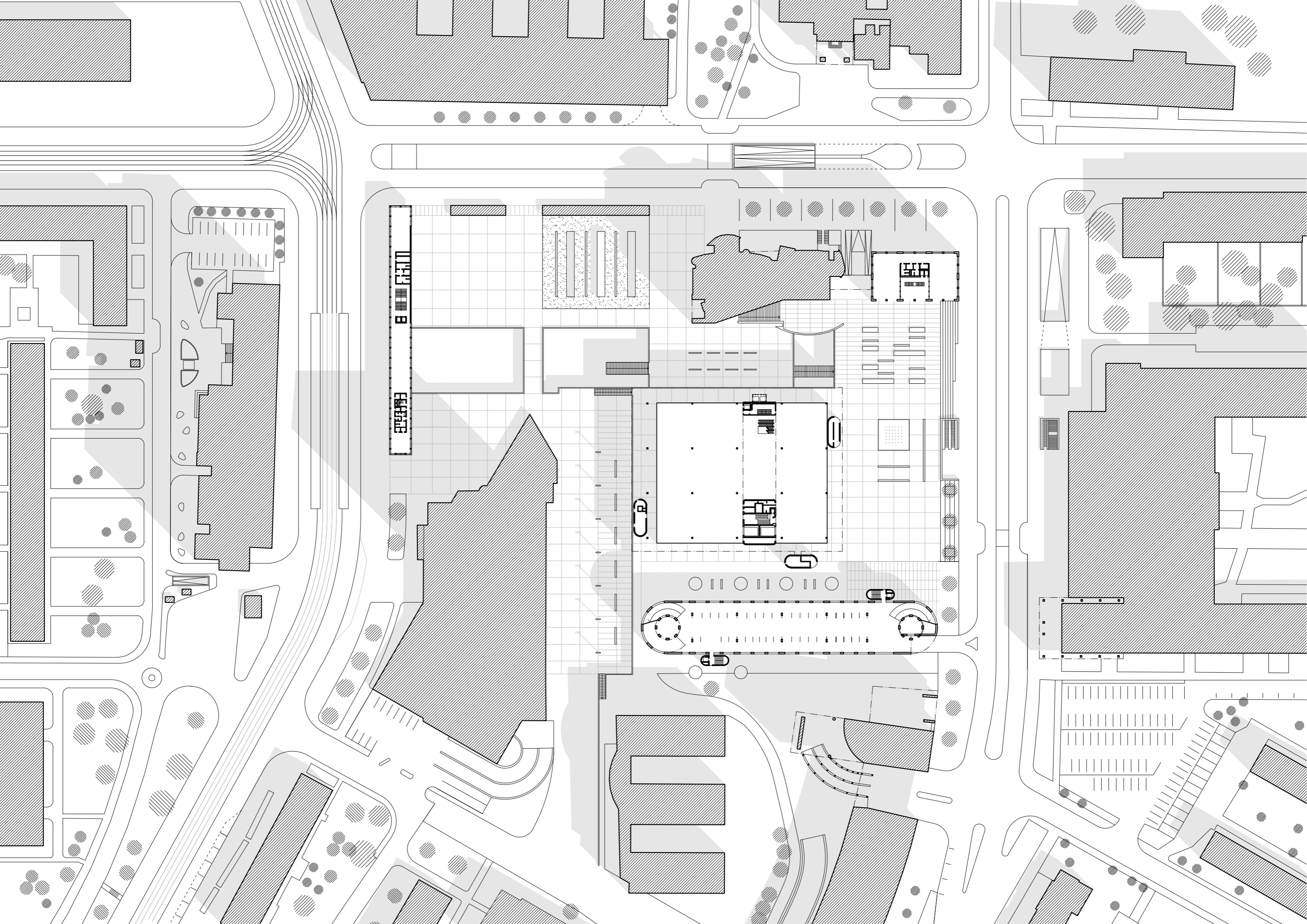

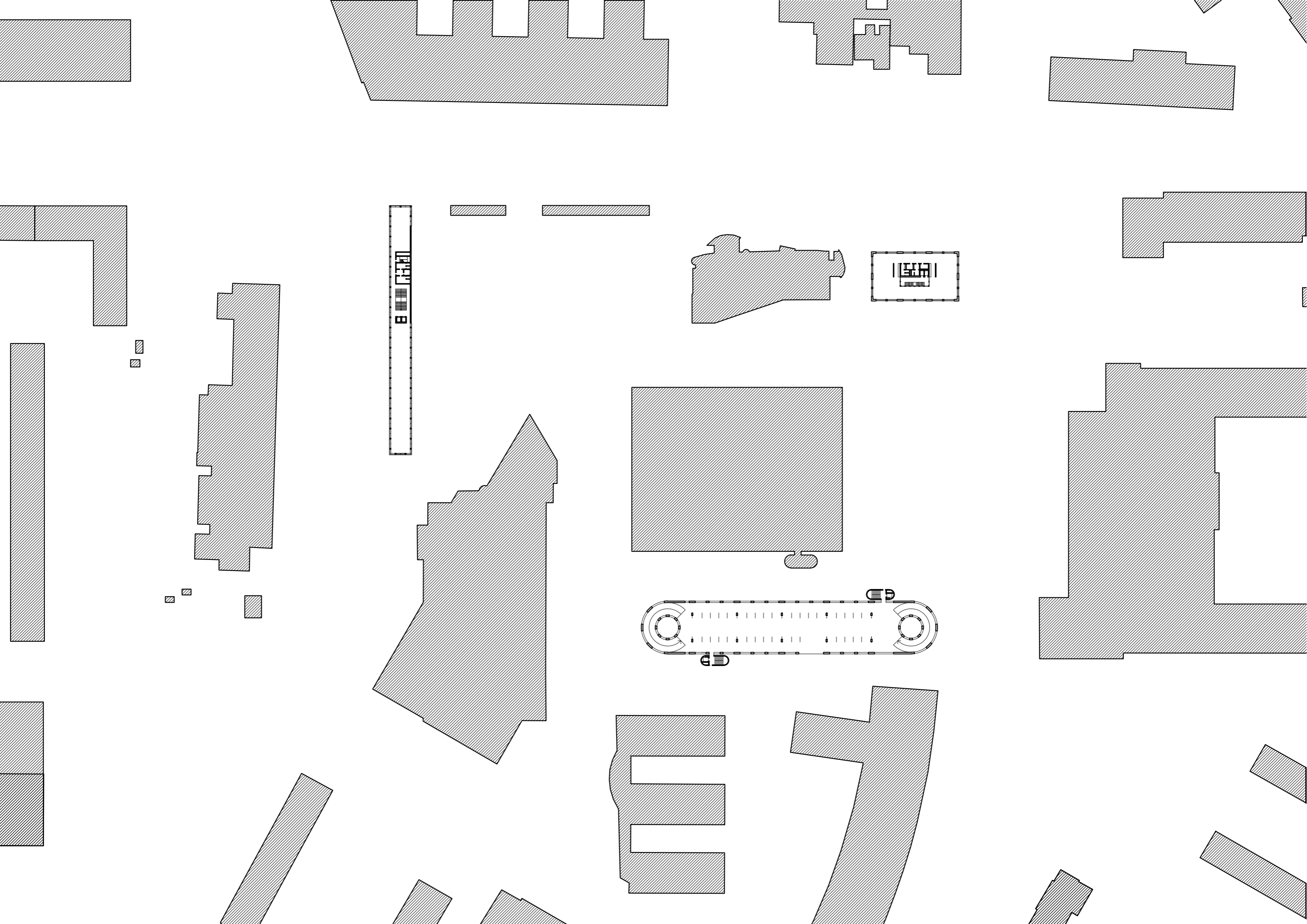
— • 88 — 88 • —

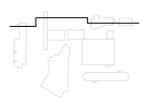
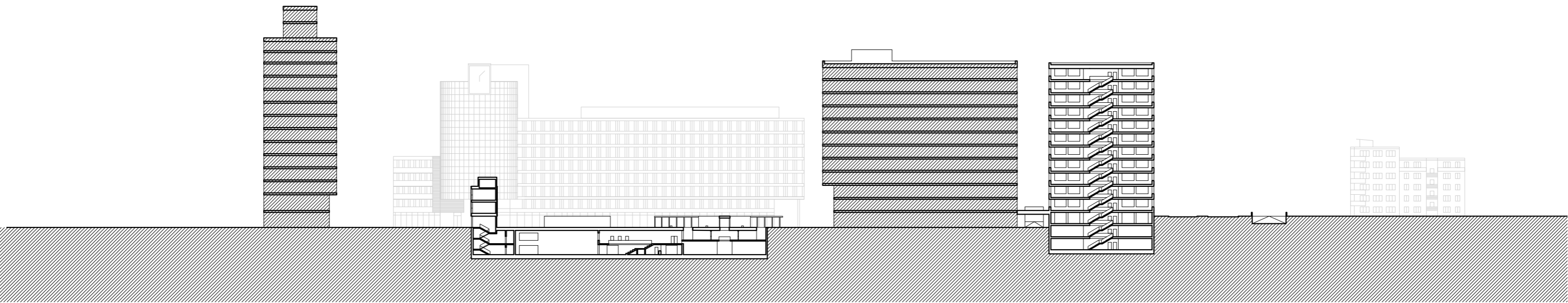
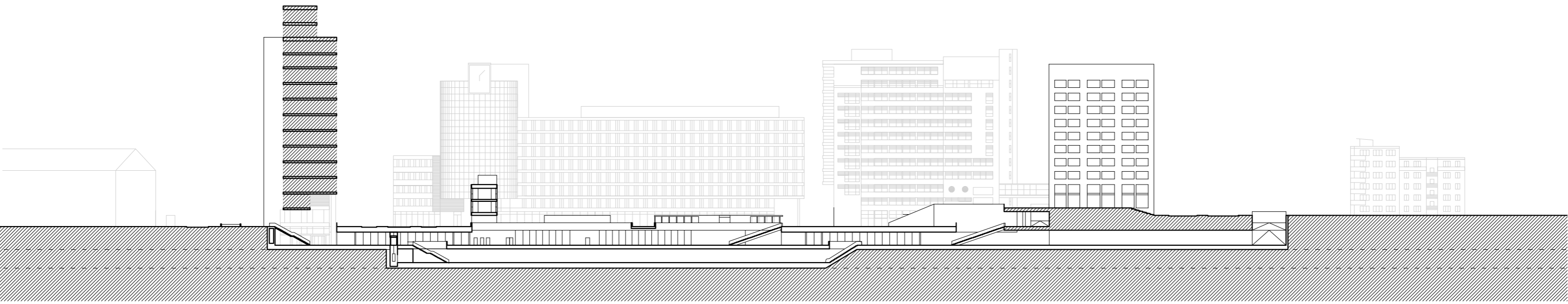

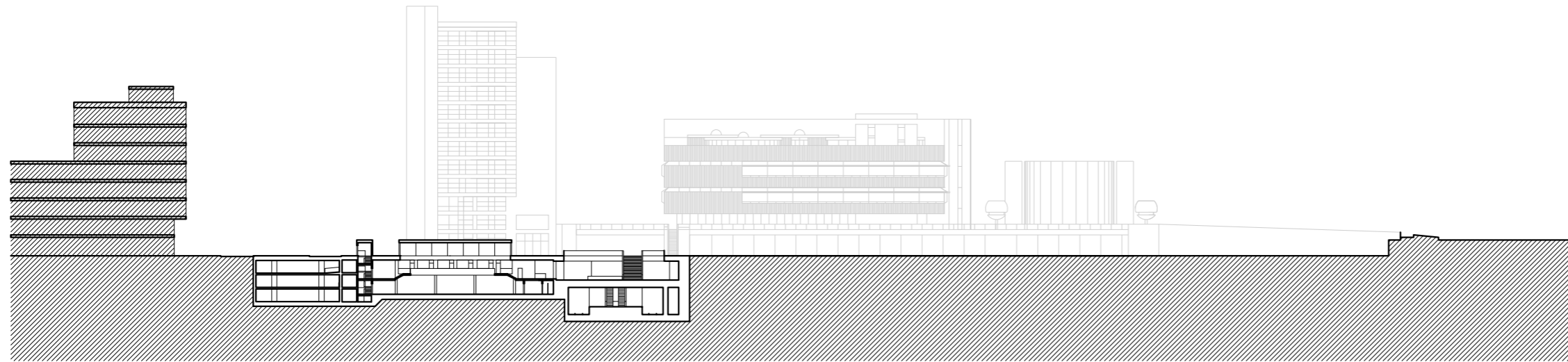
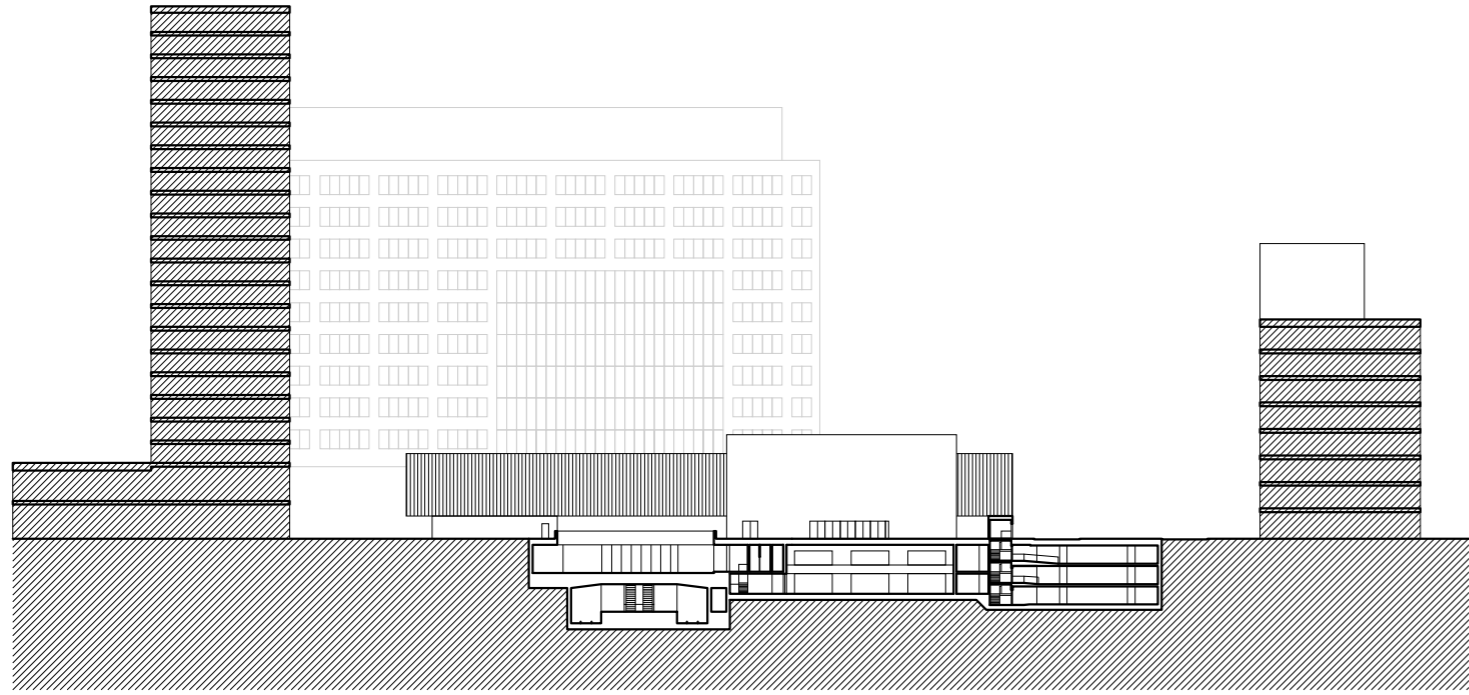

Prohlášení autora

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE	
FAKULTA ARCHITEKTURY	
AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Kryštof Vicherek Zimní semestr – akademický rok 2019/20	
NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: BUDĚJOVICKÁ BUDĚJOVICKÁ	
JAZYK PRÁCE: ČESKÝ	
Vedoucí práce:	Ing. Tomáš Novotný Ústav: 15 127 – ústav Navrhování I
Oponent práce:	mga. Jonáš Krýzl
Klíčová slova (česká):	Budějovická – Kulturní centrum – Veřejný prostor
Anotace (česká):	Diplomová práce se zabývá pražskou lokalitou Budějovická ohraničenou ulicemi Olbrachtova – Budějovická – Antala Staška – Poláčkova. Nejdříve se věnuje analytickému rozboru ve velkém i středním měřítku a poté přechází v návrh. V určeném území řeším veřejný prostor, reorganizaci funkčního uspořádání a doplňuji do něj potřebné budovy. Jedná se o parkovací dům, rozšíření městského úřadu a zejména kulturní a komunitní centrum, které se stává těžištěm projektu.
Anotace (anglická):	Diploma project deals with Prague locality Budějovická defined by streets Olbrachtova – Budějovická – Antala Staška – Poláčkova. At first project analyses selected location in different scales and then deals with the design. In the selected location, I deal with design of public space, reorganisation of functional system and I am adding necessary buildings. I am adding parking house, extension of municipality and Cultural and community centre, which became the main part of the project

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne

6. 1. 2020

podpis autora-diplomanta

Vicherek

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury
2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: KRYŠTOF VICHEREK

datum narození: 12. 5. 1994

akademický rok / semestr: 2019/20 ZIMNÍ SEMESTR

obor: ARCHITEKTURA A URBANISMUS

ústav: 15 127 – ÚSTAV NAVRHOVÁNÍ I

vedoucí diplomové práce: ING. TOMÁŠ NOVOTNÝ

téma diplomové práce: BUDĚJOVICKÁ

viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

revitalizace Budějovického náměstí a jeho okolí zahrnující řešení veřejného prostoru, funkční vybavenost přiléhajících budov a doplnění chybějících funkcí

2/ Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

Pro D/ součástí zadání budou jasně a konkrétně specifikované jednotlivé fáze projektu, které jsou nezbytnou součástí řešení

Stavební program bude upřesněn v diplomové práci v závislosti na možnostech veřejného prostoru a kapacitách prostředí a okolní zástavby

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítko zpracování

Výsledkem projektu bude revitalizace a začlenění území do městské tkáně.

Projekt bude prezentován portfoliem a plakátem v měřítkách.

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model) - veřejný prostor 1:500

Součástí zpracování bude i model - budovy 1:200

Datum a podpis studenta

30. 9. 19

Vicherek

Datum a podpis vedoucího DP

20. 9. 2019

Tomáš Novotný

Datum a podpis děkana FA ČVUT

11. 10. 2019

Novotný

registrováno studijním oddělením dne

2. 10. 2019

L

Zdroje a konzultanti

web

<https://www.czso.cz>
<http://metropraha.eu>
<https://www.mdcz.cz>
<http://www.dpp.cz>
<http://www.iprpraha.cz>
<http://www.praha4.cz>
<http://www.dveprahy.cz>
<http://retro.dbkpraha.cz>
<https://www.archiweb.cz>
<https://www.archdaily.com>
<https://www.prazsketramvaje.cz>
<http://transport.felk.cvut.cz>
<https://www.cuzk.cz/>
<https://www.wikipedia.org>

literatura

*60' / 70' Věra a Vladimír Machoninovi — 2010 — Nakladatelství
Jaroslava Fragnera*

konzultanti

*archiv DBK — Petr Zajíček
Česká Spořitelna — Martin Matras
kancelář pro místní rozvoj MČ Praha 4 — Petra Rejchrtová
doc. Ing. arch. Petr Kordovský
doc. Ing. Daniela Bošová Ph.D.
Ing. Zuzana Vyoralová Ph.D.*

*Zpracoval
Kryštof Vicherek*

*Kontakt
k.vicherek@gmail.com
721 532 568*

